

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Kontrolní mechanismus snižování úvěrového rizika při
poskytování spotřebitelských úvěrů**

Bc. Michala Rosůlková

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Michala Rosůlková

obor Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Jičín

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název práce: **Kontrolní mechanismus snižování úvěrového
rizika při poskytování spotřebitelských úvěrů**

Osnova diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše zaměřená na charakteristiku spotřebitelských úvěrů, úvěrového rizika a kontrolních mechanismů
4. Kontrolní mechanismus při poskytování spotřebitelských úvěrů a jeho praktické ověření
5. Závěr
6. Seznam použitých zdrojů
7. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 60 - 80 stran

Doporučené zdroje:

JÍLEK, Josef. Finanční rizika. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. 640 s. ISBN 80-7169-579-3

SMEJKAL, Vladimír, RAIS, Karel. Řízení rizik. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. 272 s. ISBN 80-247-0198-7

VLACHÝ, Jan. Řízení finančních rizik. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. 256 s. ISBN 80-86754-56-1

WATERHOUSE, Price. Úvod do řízení úvěrového rizika. 1. vydání. Praha: Management Press, 1994. 315 s. ISBN 80-85603-49-7

Ostatní literatura bude upřesněna v průběhu zpracování DP

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Daniela Pfeiferová**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2011

Vedoucí katedry

L.S.

Děkan

V Praze dne: 15. 1. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci *Kontrolní mechanismus snižování úvěrového rizika při poskytování spotřebitelských úvěrů* jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Daniele Pfeiferové za vedení a rady při vypracování této práce.

Poděkování patří i mému zaměstnavateli, který mi umožnil vysokoškolské studium a následně teoretické i praktické zkušenosti pro vypracování diplomové práce.

Kontrolní mechanismus snižování úvěrového rizika při poskytování spotřebitelských úvěrů

The control mechanism of elimination credit risk in providing consumer credits

Souhrn:

V diplomové práci je zpracován především kontrolní mechanismus snižování úvěrového rizika při poskytování úvěru. Práce popisuje základní charakteristiky úvěrů a rizik, zaměřuje se na kontrolní mechanismus a na praktické ověření tohoto mechanismu, z kterého vychází jednotlivé typy rizikových klientů. Jednotlivé typy rizikových klientů jsou zde profilovány a dále prakticky ověřovány.

Summary:

There are processed mainly control mechanisms for lowering loan risk by granted loan in diploma thesis. The thesis describes the basic characteristics loans and credit risks, focusing on control mechanisms and practical verification of these mechanisms, which is based on different types of risk clients. There are various types of risk clients which are profiled and practically verified.

Klíčová slova: úvěr, riziko, kontrolní mechanismus, rizikový klient

Key words: credit, risk, control mechanism, risk client

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika.	10
2.1 Cíl práce.....	10
2.2 Metodika práce.	11
2.3 Specifikace použitých dat pro praktické ověření cílů.....	12
3 Literární rešerše zaměřená na charakteristiku spotřebitelských úvěrů, úvěrového rizika a kontrolních mechanismů.	14
3.1 Úvěr a riziko.	14
3.2 Úvěrové riziko.	17
3.3 Podvodná jednání v úvěrovém procesu.	20
3.4 Kontrolní mechanismus.....	21
3.5 Klient obchodní banky.	27
3.6 Typy rizikových klientů.	28
3.6.1 Rizikovost podle detailního profilu klienta.	29
3.6.2 Rizikovost podle detailního profilu úvěru.	32
4 Kontrolní mechanismus při poskytování spotřebitelských úvěrů a jeho praktické ověření.....	35
4.1 Praktické ověření rizikového klienta z bakalářské práce.	35
4.1.1 Rizikovost podle detailního profilu klienta.	35

4.2	Praktické ověření rizikového klienta podle hlavních detailů profilů.....	48
4.2.1	Rizikovost podle detailního profilu klienta.	49
4.2.2	Rizikovost podle detailního profilu úvěru.	56
5	Závěr.	61
6	Seznam literatury.	63
7	Přílohy.	66

1 Úvod

Kontrolní mechanismus můžeme nalézt ve všech oblastech. Ve výrobních podnicích se jedná o kontrolu výrobního procesu, kdy nesmí dojít k chybným procesům při výrobě. Ve zdravotnictví se jedná o kontrolní procesy, aby nedošlo k poškození zdraví pacienta. Ve veřejné správě se mluví o kontrolních procesech v souvislosti se správou svěřeného majetku. I v oblasti bankovníctví existují kontrolní mechanismy, aby nedošlo k neoprávněnému poskytnutí spotřebitelského úvěru.

Pro správné fungování všech kontrolních mechanismů je nutné, aby byly nastavené kontrolní mechanismy dodržovány. Při nedodržení kontrol může vzniknout riziko, které se všechny instituce snaží za všech okolností co nejvíce eliminovat. I správně nastavený kontrolní mechanismus musí být kontrolován.

Vše okolo nás se vyvíjí, a tak i kontrolní mechanismus musí být neustále aktualizován, aby nedocházelo např. ke zneužití jeho případných nedostatků. K aktualizaci kontrolního mechanismu musí docházet např. i při změně procesu, na který je kontrolní mechanismus zaměřen.

K vývoji kontrolního mechanismu dochází i s vývojem informačních technologií. Z převážně manuálních úkolů se stávají automaticky nastavené procesy, kdy tyto automatické procesy musí být důkladně zanalyzovány. Automat není člověk, a proto, kde by dříve zasáhl lidský faktor, musí být veškeré nastalé situace do detailu naprogramovány. I přes veškerou automatizaci a nastavený kontrolní mechanismus je lidský faktor v bankovníctví nenahraditelný.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

V bakalářské práci *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěru soukromým klientům*¹ byl popsán kontrolní mechanismus obchodní banky a z tohoto mechanismu byly stanoveny jednotlivé typy rizikových klientů.

Cílem této diplomové práce je prakticky ověřit tento kontrolní mechanismus v praxi na datovém souboru poskytnutém obchodní bankou. Kontrolním mechanismem jsou v této práci myšleny kontroly, které obchodní banka provádí před poskytnutím úvěru, aby eliminovala úvěrové riziko a tím předešla případnému nesplacení závazku ze strany klienta.

U uvedených typů rizikového klienta je definován profil tohoto klienta a jsou stanoveny předpoklady rizikovosti, které jsou následně prakticky ověřovány.

Dalším cílem práce je rozšířit typologii rizikových klientů z bakalářské práce. Nové typy rizikových klientů jsou definovány podle dalších hlavních detailů profilu majitele poskytnutého úvěru a dále hlavních detailů profilu tohoto poskytnutého úvěru.

U takto rozšířené typologie jsou rovněž stanoveny předpoklady profilu rizikového klienta a tyto předpoklady jsou prakticky ověřovány.

Veškeré informace uvedené v této diplomové práci byly zpracovány tak, aby svým zveřejněním nepoškodily vybranou obchodní banku.

¹ ROSŮLKOVÁ, Michala. *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěrů soukromým klientům*. Praha 2009. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí, 2009-06-01

2.2 Metodika práce

Pro zpracování diplomové práce byl použit rozsáhlý statistický soubor. Nad tímto statistickým souborem bylo nutné provést systematizaci údajů (statistických jednotek) a tyto jednotky utřídit podle elementárních statistických znaků.

Při zpracování statistického souboru bylo využito metody třídění. Při třídění hodnot bylo použito prosté rozdělení četností a z části intervalové rozdělení četností.

Prosté rozdělení četností může být vyjádřeno jako absolutní četnost nebo relativní četnost. V diplomové práci bylo využito absolutní četnosti. „*Absolutní četnost n_i představuje počet opakování hodnoty znaku v původní řadě dat. Relativní četnost f_i udává, jaká část vyšetřovaného souboru má hodnotu znaku x_i* “². Relativní četnost se vyjadřuje v procentech.

Ve statistickém souboru o rozsahu N sledujeme statistický znak X . Statistický soubor je uspořádán podle statistického znaku X vzestupně a k jednotlivým hodnotám statistického znaku x_1, x_2, \dots, x_n je přiřazována absolutní četnost n_1, n_2, \dots, n_k .

$$n_1 + n_2 + n_3 + \dots + n_k = \sum_{i=1}^k n_i = N$$

Intervalové rozdělení četností je využito sledujeme-li spojitý statistický znak. „*Variační rozpětí R rozdělíme na určitý počet intervalů a zjistíme počty hodnot znaku patřících do těchto intervalů.*“³ U intervalů může být využito otevřených krajních intervalů.

² JINDROVÁ, Andrea, PRÁŠILOVÁ, Marie, ZEIPPELT, Rudolf. *Statistika I: určeno pro posluchače oboru PaE*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008. s 34 – 35

³ KÁBA, Bohumil, SVATOŠOVÁ, Marie. *Statistika: určeno pro posluchače TF*. 3. vydání, 1. dotisk. Praha: CREDIT, 2003. s. 46

2.3 Specifikace použitých dat pro praktické ověření cílů

Pro praktickou část diplomové práce byla použita data dané obchodní banky. Tato data byla poskytnuta oddělením Risku v obchodní bance. Jednotkou statistického souboru je detailní profil poskytnutého úvěru a k tomuto úvěru detailní profil majitele úvěru. Tyto detailní profily (úvěru a klienta) byly využity k elementárnímu zpracování.

Použitá data byla z časového období 01/2009 – 12/2009.

Do statistického souboru byly zařazeny spotřebitelské úvěry, které byly schváleny k poskytnutí v daném časovém období a následně byly poskytnuty. Jedná se o spotřebitelské úvěry, které byly poskytnuty klientovi, klientovi se spoludlužníkem, příp. je úvěr zajištěn ručitelem jako typem zajištění. Do statistického souboru nebyly zařazeny tzv. závazkové úvěry, které banka sjednává v případně splacení dlužné pohledávky.

Tato kritéria splňovalo celkem 224 878 úvěrů.

Zároveň jsou tyto úvěry v prodlení se splatností a to 90 dnů. Do 90ti denního prodlení jsou zařazeny úvěry, na které nebyla vložena za první 3 měsíce splacení úvěru povinná výše měsíční splátky. Dále jsou zařazeny i úvěry, na které nebyla vložena měsíční splátka v plné výši za první 3 měsíce.

Podmínka 90ti denního prodlení byla zvolena z předpokladu, kdy klient, který žádá o úvěr již se záměrem nesplacení tohoto úvěru, nezaplatí ani první tři splátky. Tímto byli eliminováni klienti, kteří se např. dostali do problémů se splacením jedné nebo dvou splátek na počátku splacení úvěru.

V 90ti denním prodlení se splácením úvěru bylo z celkového počtu 224 878 úvěrů celkem 295 úvěrů. Rozdílem mezi celkově poskytnutými úvěry a úvěry s 90ti denním prodlením jsou korektně splacené úvěry. Celkem tedy 224 583 úvěrů.

Při vyhodnocení výsledků statistického zjišťování jednotlivých statistických znaků byly výsledky jednotlivých znaků ve statistickém souboru s 90ti denním prodlení porovnávány oproti statistickému souboru s korektně splácenými úvěry. Je tedy vyloučeno ovlivňování výsledku zjišťovaného statistického znaku vyšším počtem jednotek u jedné hodnoty znaku než u jiné hodnoty znaku.

Pro porozumění je uveden příklad. Ve statistickém souboru s 90ti denním prodlením jsou u statistického znaku zjištěny výsledky – *hodnota A* celkem 12 úvěrů a *hodnota B* celkem 7 úvěrů. Bylo by možné tedy vyhodnotit, že *hodnota A* je více riziková než *hodnota B*.

Pokud však hodnoty porovnáme oproti statistickému souboru s korektně splácenými úvěry, kdy jsou zjištěny výsledky – *hodnota A* celkem 26 úvěrů a *hodnota B* celkem 10 úvěrů, jsou celkové výsledky odlišné (pro *hodnotu A* $12 \div 26 \times 100 = 46,15 \%$ a pro *hodnotu B* $7 \div 10 \times 100 = 70,00 \%$). Při vyhodnocení oproti celku je tedy *hodnota B* rizikovější než *hodnota A*.

3 Literární rešerše zaměřená na charakteristiku spotřebitelských úvěrů, úvěrového rizika a kontrolních mechanismů

Kapitola literární rešerše je zaměřená na představení pojmu úvěr, dále úvěrové riziko a rozbohem kontrolního mechanismu v obchodní bance. Dále je zde zahrnut pojem klient, rizikový klient a uvedena typologie, která je spolu s kontrolním mechanismem prakticky ověřena v kapitole 4 Kontrolní mechanismus při poskytování spotřebitelských úvěrů a jeho praktické ověření.

3.1 Úvěr a riziko

Úvěr

Úvěr je dočasné postoupení finančních prostředků obchodní banky klientovi banky s podmínkou, že klient finanční prostředky obchodní bance vrátí v daném časovém intervalu (datum splatnosti).

Finanční prostředky obchodní banka postupuje klientovi za úplatu, a to ve formě úroků, poplatků a dalších nákladů souvisejících s vedením úvěru. Tyto celkové náklady jsou bankou vyčísleny a v úvěrové smlouvě uvedeny v podobě roční procentní sazby nákladů na spotřebitelský úvěr⁴.

Smlouva, ve které se obchodní banka zavazuje k poskytnutí finančních prostředků klientovi, musí být sepsána v souladu se zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník § 497 – 507 a dále se zákonem č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru, který vešel v účinnost 1. ledna 2011. Přílohou zákona o spotřebitelském úvěru jsou povinné informace ve smlouvě, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, které jsou uvedeny jako Příloha 1, Povinné informace ve smlouvě.

Zákon č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru nově udává obchodní bance za povinnost poskytnout klientovi povinné informace před uzavřením smlouvy v písemné formě

⁴ Zákon č. 145/2010 Sb, § 3 vymezuje, roční procentní sazba nákladů (RPSN) jsou celkové náklady spotřebitelského úvěru pro spotřebitele, vyjádřené jako roční procentní podíl z celkové výše spotřebitelského úvěru.

a s dostatečným předstihem. Tento dokument se označuje jako předmluvní informace. Shodně jako u úvěrové smlouvy jsou v zákoně o spotřebitelském úvěru jako příloha uvedeny povinné informace před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr. Tyto povinné informace jsou uvedeny jako Příloha 2, Povinné informace před uzavřením smlouvy. Dále je jako Příloha 3, Předmluvní informace uveden vzor předmluvních informací.

Obchodní banka je podle zákona o spotřebitelském úvěru povinna klientovi poskytnout návrh úvěrové smlouvy před jejím uzavřením v dostatečném předstihu před podpisem této úvěrové smlouvy. Vzor návrhu úvěrové smlouvy je uveden jako Příloha 4, Návrh úvěrové smlouvy.

Druhy úvěrů

Spotřebitelský úvěr se může dělit do kategorií⁵ podle jeho účelovosti, typu výplaty, zajištění nebo podle doby splatnosti.

Úvěry podle účelovosti lze dělit na účelové úvěry a bezúčelové úvěry. Pro účelové úvěry je čerpání úvěru podmíněno vymezeným účelem, který je uveden na žádosti k úvěru nebo na úvěrové smlouvě. Pro bezúčelové úvěry banka nevyžaduje specifikaci účelu a využití finančních prostředků je pouze na klientovi.

Podle typu výplaty mohou být úvěry děleny na hotovostní a bezhotovostní. Hotovostní úvěry jsou vyplaceny v hotovosti na pokladně obchodní banky a bezhotovostní úvěry jsou vyplaceny bezhotovostně na účet uvedený v úvěrové smlouvě.

Kategorie podle typu zajištění rozlišuje úvěry zajištěné a nezajištěné. U zajištěných úvěrů je čerpání úvěru podmíněno zajištěním tohoto úvěru movitostí, nemovitostí, ručitelem, směnkou, vinkulací vkladu. Druh zajištění si určuje banka a je uveden v úvěrové smlouvě. U nezajištěných úvěrů nepožaduje banka zajistit úvěr jakoukoliv formou.

⁵ ŠIMÁNKOVÁ, Jitka, SYROVÝ, Petr, ŠÍMA, Jan. *Jak na úvěry*. 1. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. s. 106

Podle doby splatnosti jsou rozlišovány krátkodobé úvěry se splatností do 1 roku, dále střednědobé úvěry se splatností úvěru v rozmezí 2 – 4 roky a dlouhodobé úvěry se splatností úvěru nad 4 roky.

Riziko

„Riziko je pravděpodobnost neočekávaného důsledku určitého rozhodnutí, akce nebo události.“⁶

Riziko rozhodnutí, akce nebo události může vzniknout tehdy, pokud bude mít takovéto rozhodnutí, akce nebo událost neočekávaný důsledek. Tento důsledek může nabývat negativních ale i pozitivních hodnot. Zároveň lze riziko definovat jako možnou odchylku od stavu, který očekáváme. Míru (velikost) odchylky (rizika) lze vyjádřit pomocí statistických charakteristik variability (rozptyl, směrodatná odchylka, variační koeficient) nebo také i vlastním úsudkem.

Možná odchylka od očekávaného stavu nebo neočekávaný důsledek je způsoben náhodným jevem. Náhodný jev je takový jev, který v závislosti na náhodě může i nemusí nastat.

Při zkoumání rizika nelze však toto riziko přímo pozorovat, ale pouze pozorovat jeho důsledky. Riziko je možné ocenit pouze po rekonstrukci z minulosti, nebo pokud bude tržní transakce uskutečněna.

Řízení rizik

Při řízení rizik se obchodní banka snaží nastavit takový proces, kterým může omezit nebo zcela vyloučit budoucí rizika. Při řízení rizik jsou navrhována taková řešení, která pomáhají zmírňovat následky nežádoucích vlivů a pomáhají plně využít pozitivní vliv.

⁶ VLACHÝ, Jan. *Řízení finančních rizik*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. s. 11

Analýza rizik

Analýza rizik většinou zahrnuje⁷ identifikaci aktiv⁸ (popis aktiv posuzovaného subjektu) nebo stanovení hodnoty aktiv (stanovení hodnoty a významu aktiv, ohodnocení dopadu ztráty aktiv). Dále zahrnuje identifikaci hrozeb a slabin⁹ (identifikace událostí a akcí, které mohou negativně ovlivnit hodnotu aktiv) nebo stanovení závažnosti hrozeb a míry zranitelnosti (určení pravděpodobnosti hrozby a míry zranitelnosti subjektu).

Eliminace rizik

Eliminací rizika se rozumí provést opatření a postupy, které by zabránily jejich vzniku. Existují dvě metody, kterými lze riziko eliminovat, a to vůbec nepřipustit vznik rizika, v případě vzniku minimalizovat důsledky rizika (např. prevence před rizikem a s tím spojené postupy před vznikem škody), a nebo zajištění rizika (pokud je riziko již připuštěno, zajištěním rizika je snaha toto riziko eliminovat).

Finanční krytí rizik

Z výnosů z obchodní činnosti banky vytváří banka rezervy, které slouží pro krytí očekávané ztráty v uplynulém roce. K těmto rezervám banka musí připočítat odhad maximální ztráty, která může vzniknout z určitého rizika. Tyto rezervy lze nahradit i zpeněžitelnou zástavou.

3.2 Úvěrové riziko

„Úvěrové riziko je základním a nejvýznamnějším bankovním rizikem a jeho řízení má rozhodující význam pro úspěch nebo neúspěch banky.“¹⁰

„Úvěrové riziko je rizikem ztráty ze selhání partnera (dlužníka) tím, že nedostojí svým závazkům podle podmínek kontraktu, a tím způsobí držiteli pohledávky (věřiteli) ztrátu.“¹¹

⁷ SMEJKAL, Vladimír, RAIS, Karel. *Řízení rizik*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. s. 70

⁸ Aktiva jsou definována jako vše hmotné a nehmotné, co má pro subjekt hodnotu.

⁹ Hrozby a slabiny mohou nabývat jakoukoliv formu; jedná se o ohrožení bezpečnosti či způsobení škod.

¹⁰ WATERHOUSE, Price. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. 1. vydání. Praha: Management Press, 1994. s. 30

Pokud byl úvěr definován jako dočasné postoupení finančních prostředků s podmínkou navrácení těchto prostředků, pak úvěrové riziko je riziko, při kterém k navrácení finančních prostředků nemusí dojít.

Obchodní banky zřizují úvěrové výbory, které sledují a monitorují úvěrové angažovanosti. Výsledkem monitoringu je stanovení velikosti rezervy (opravné položky), která bude na konci roku potřebná k pokrytí úvěrového rizika. Zároveň také doporučují úvěry k odepsání.

Úvěrové riziko se skládá ze dvou složek¹², a to riziko nesplnění závazku druhou stranou, dané odhadem pravděpodobnosti vzniku ztráty, nebo inherentní riziko produktu, dané odhadem ztráty, která nastane v důsledku nesplnění závazku druhou stranou (tzn. odhadem vyčíslení ztráty, která vznikne).

Zajištění rizik

Pro snížení úvěrového rizika banka provádí jeho zajištění. Forma zajištění rizika může být v podobě movitosti nebo nemovitosti, ručitelem, směnkou, vinkulací vkladu apod.

Nezbytnými náležitostmi zajištění jsou¹³ soudní vymahatelnost, ocenění zajištění a likvidita zajištění. Dále je také nezbytná stabilita hodnoty a možnost kontroly zajištění.

Druhy úvěrových rizik

Úvěrové riziko můžeme rozdělit na¹⁴ přímé úvěrové riziko, riziko úvěrových ekvivalentů, vypořádací riziko a riziko úvěrové angažovanosti.

Přímé úvěrové riziko vznikne tehdy, pokud obchodní partner nesplní své finanční závazky v plné nebo částečné hodnotě. Jako finanční závazek je chápán úvěr, půjčka, vklad, dluhopis, směnka apod. Jedná se o nejstarší, nejdůležitější a stálé riziko finančního trhu.

¹¹ JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. s. 15

¹² WATERHOUSE, Price. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. 1. vydání. Praha: Management Press, 1994. s. 30

¹³ WATERHOUSE, Price. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. 1. vydání. Praha: Management Press, 1994. s. 124 - 126

¹⁴ JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. s. 18 - 75

„Riziko úvěrových ekvivalentů je rizikem ztráty ze selhání partnera u podrozvahových položek, tj. u poskytnutých úvěrových příslibů, poskytnutých záruk, poskytnutých či potvrzených dokumentárních akreditivů, derivátů apod.“¹⁵

Vypořádací riziko může nastat v případě, kdy jednomu partnerovi byl závazek již splněn, ale závazek druhého partnera ještě nebyl vypořádán. Riziko může vzniknout v případě technických problémů, kdy přes schopnost splnit závazek oběma partnery, nelze závazku dostat.

Riziko úvěrové angažovanosti je riziko ztráty např. vůči jednotlivým partnerům, skupinám partnerů a spřízněným osobám, partnerům v jednotlivých zemích, což je tzv. riziko země, ekonomickým sektorům, jednotlivým kontraktům apod.

Sledování úvěrového rizika

Sledování úvěrového rizika se provádí z důvodu nepřetržité kontroly. Kontrola se provádí nad klientovou bonitou, tj. nad tím, zda je schopen platit. Se schopností platit souvisí i ochota klienta splatit své finanční závazky.

Sledováním je většinou pověřen úvěrový úsek v bankách, který sleduje bankovní historii klientů a vyhodnocuje možná úvěrová rizika. V případě zajištěných úvěrů sleduje, zda daná zajištění neztratila svoji hodnotu a závazky jsou tedy dostatečně zajištěny.

Banka obvykle sleduje jednotlivé významné klienty a zároveň monitoruje i své úvěrové portfolio jako celek, neboť je třeba řídit riziko tak, aby bance nevzniklo příliš rizikové portfolio. Tím se myslí, aby nebyl poskytován např. jeden druh úvěrového produktu a tím nebyly dodrženy strategické cíle banky.

¹⁵ JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. s. 42

3.3 Podvodná jednání v úvěrovém procesu

Banka musí při odhalování podvodných jednání nejdříve stanovit svá hlavní operační rizika a podle těchto operačních rizik vyjasnit postupy při odhalování podvodných jednání. Je třeba také určit metodiku pro minimalizování úvěrových podvodů.

V této kapitole bylo využito interních předpisů obchodní banky.

Operační riziko

Operační riziko je riziko na straně banky. Riziko je způsobeno chybami nebo úplným selháním vnitřních procesů, lidského faktoru nebo informačních systémů. Riziko může být způsobeno i vnějším selháním, a to riziko v důsledku porušení nebo neplnění právní normy.

Šetření operačního rizika

Šetření operačního rizika může být plánovaná i neplánovaná činnost. Při šetření operačního rizika se jedná o analýzu událostí, jejich průběhu a příčin vedoucích ke vzniku tohoto rizika. Musí být také vyčíslen dopad při vzniku rizika a postup pro minimalizaci dopadu vzniklého rizika.

Podvodná jednání

Podvodná jednání jsou speciální skupinou operačních rizik. Jedná se o negativní aktivity klientů, zaměstnanců nebo třetích stran vůči bance. Tyto aktivity mají za cíl poškodit obchodní banku nebo klienta této obchodní banky a získat pro sebe (nebo třetí osobu) vlastní prospěch.

Ve velké míře se jedná o případy (včetně pokusů), kdy klient uvede zkreslené, popř. nepravdivé údaje, pro získání úvěrového produktu. Podvodné jednání nebo i jen úmyslná jednání naplňují znaky skutkových podstat trestných činů.

Odhlování a šetření úvěrového podvodu

Pokud banka zjistí podezřelé skutečnosti nasvědčující podvodnému jednání v úvěrovém procesu, snaží se zajistit písemnosti, které byly předloženy, a ověří totožnost žadatele. Následně předá případ příslušnému oddělení k dalšímu prošetření.

V případě, že banka získá informace nasvědčující podezření na podvodné jednání v úvěrovém procesu související se zneužitím osobních údajů či dokladů totožnosti klienta (např. klientovi byly odcizeny osobní doklady, na které byl podvodným způsobem uzavřen úvěr), požádá klienta o podání trestního oznámení z důvodu zneužití dokladů totožnost, příp. zneužití osobních údajů nebo z důvodu podvodu. O tomto doporučení je veden záznam z důvodu předcházení dalšímu úvěrovému podvodu.

Prevence úvěrových podvodů

Pokud při úvěrovém procesu vznikne podezření, že byly klientem uvedeny nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, nebo že byly podstatné údaje zamlčeny, jedná se o podezření z úvěrového podvodu. Za uvedení nepravdivých nebo hrubě zkreslených údajů je považováno i předložení falešných nebo pozměněných listin a dokladů. O podezření na úvěrový podvod se jedná i tehdy, pokud klient bez souhlasu banky použije poskytnutý úvěr na jiný než sjednaný účel.

3.4 Kontrolní mechanismus

Před poskytnutím úvěru klientovi má každá obchodní banka zavedený kontrolní mechanismus. Tento kontrolní mechanismus se napříč bankami liší, ale obecně se každá banka snaží minimalizovat riziko při poskytnutí úvěru a zajistit tak návratnost poskytnutých peněžních prostředků.

Vybraná obchodní banka má před poskytnutím úvěru zavedeny tyto kontroly:

Identifikace a kontrola klienta

Dne 1. září 2008 nabyl účinnosti Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Zákon upravuje kroky při identifikaci klienta a dále zavádí kontrolu klienta.

Banka jako povinná osoba musí klienta povinně identifikovat v těchto případech

- před uzavřením obchodního vztahu mezi bankou a klientem,
- před uskutečněním obchodu v hodnotě převyšující částku 1 000 EUR nebo ekvivalent v české či v jiné měně,
- při výplatě nebo převodu zůstatku zrušeného vkladu z vkladní knížky na doručitele, a to bez ohledu na jeho výši.

Banka provádí kontrolu identifikačních údajů u fyzických osob i osob jednajících za právnické osoby zpravidla podle občanského průkazu. Údaje definované pro zákon jako identifikační, jsou stanoveny v uvedeném zákoně § 5.

Dále musí banka jako povinná osoba provést kontrolu klienta. Tuto kontrolu musí provést před tím, než uskuteční jednotlivý obchod v hodnotě 15 000 EUR či vyšší (nebo ekvivalent v české či v jiné měně) s politicky exponovanou osobou¹⁶.

Kontrola v Insolvenčním rejstříku

Dne 1. ledna 2008 nabyl účinnosti Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Insolvenční zákon řeší úpadek a hrozící úpadek dlužníka soudním řízením a oddlužení dlužníka, tzn. že řeší platební neschopnost a předlužení klienta, kdy je pro banku tato informace velmi důležitá. V rámci insolvenčního zákona byl zaveden i informační systém, a to Insolvenční rejstřík, který je veřejně přístupný. V Insolvenčním rejstříku jsou zveřejňována rozhodnutí, předvolání, vyrozumění a jiné písemnosti, které vydal insolvenční soud vůči vyhledané osobě.

Zda je klient v Insolvenčním rejstříku, je možné dohledat na webové stránce <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>, kde je základní rozcestník na nejčastěji

¹⁶ Definice politicky exponované osoby je uvedena v zákoně č. 253/2008 Sb., § 4, odstavec 5.

používané vyhledávání. Dále je možné tyto informace dohledat na webové stránce <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>, kde je uveden již podrobnější filtr pro vyhledávání.

Oba portály spravuje Ministerstvo spravedlnosti České republiky.

Kontrola v Bankovním a Nebankovním registru klientských informací

Úvěrové registry slouží pro posouzení bonity klienta a rizika nesplacení úvěrových produktů klienty. Jako klienti zde vystupují fyzické osoby i fyzické osoby podnikatelé. V bankovních registrech jsou zaznamenávány informace o splátkové morálce nad jednotlivými úvěrovými produkty ve všech bankovních a nebankovních institucích, které jsou provozovateli jednotlivých registrů.

Informace do registru jsou vykazovány na měsíční bázi. Po splacení úvěru jsou informace o splátkové morálce nad daným úvěrem uchovávány další 4 roky. Po uplynutí této doby jsou údaje v registru archivovány.

Provozovatelem Bankovního registru klientských informací (BRKI) je společnost Czech Banking Credit Bureau, a.s. (CBCB). Vlastníkem společnosti je skupina bank, která registr zakládala. Jedná se o Českou spořitelnu, a.s. (ČS, a.s.), Československou obchodní banku, a.s. (ČSOB, a.s.), GE Money Bank, a.s., Komerční banku, a.s. (KB, a.s.) a HVB Bank Czech Republic, a.s.

Provozovatelem Nebankovního registru klientských informací (NRKI) je společnost LLCP, z.s.p.o. Vlastníkem společnosti je skupina leasingových a splátkových společností, která registr zakládala. Jedná se o ČSOB Leasing, a.s., GE Money Auto, a.s., GE Money Multiservis, a.s., CAC Leasing, a.s., Santander Consumer Finance, a.s., ŠKOFIN, a.s., Leasing České spořitelny, a.s., Autoleasing, a.s.

Kontrola Black List

U každého klienta je v bance vedena tzv. bankovní historie. Do této historie se zaznamenává tzv. klasifikace všech produktů, které má klient vedené u banky. Pokud je tato historie klienta pro banku negativní nebo existuje jakákoliv jiná špatná zkušenost s klientem, je zařazen na seznam, tzv. Black List. Důvodem pro zapsání klienta na seznam může být podvodné či jinak podezřelé chování klienta, likvidace či konkurz, klient podezřelý z praní špinavých peněz či z jiné trestné činnosti, exekuce klienta, postoupené pohledávky klienta apod. Při poskytnutí úvěru je prováděna kontrola oproti tomuto seznamu.

Kontrola občanského průkazu

Je prováděna kontrola platnosti předloženého občanského průkazu. Kontrola je zaměřená na vizuální platnost, tzn. nepoškození a nepadělání občanského průkazu a dále probíhá on-line kontrola oproti registru Ministerstva vnitra. Při této on-line kontrole se banka dotazuje na internetový server Ministerstva vnitra České republiky a to <http://aplikace.mvcr.cz/neplatne-doklady/>. Databáze Ministerstva vnitra ČR eviduje občanské průkazy vedené jako ztracené, odcizené a neplatné doklady a dále eviduje cestovní pasy vedené shodně.

Kontrola adresy

Při hodnocení žádosti je kontrolována existence a platnost uvedené adresy pro trvalý pobyt, popř. i kontaktní adresy. Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s obecními úřady aktualizuje registr všech stavebních objektů, které mají přidělené domovní číslo. Jsou zde aktualizovány informace o chybějící adresy, změny názvů, případně zrušené stavební objekty.

Registr je označován jako Registr UIR ADR a je k dohledání na internetovém serveru <http://forms.mpsv.cz/uir/>. Zde je již podrobně specifikováno, jak registr UIR ADR technicky využívat.

Kontrola Fraud Score Card

Banka v žádosti posuzuje veškeré údaje, které klient do žádosti uvede. Jednotlivé položky mají pro vlastní hodnocení žádosti stanoveny svou kontrolu a důležitost. Tyto kontroly jsou zahrnuty do veškerých matic probíhajících nad žádostí a výsledek těchto matic udává celkový výsledek žádosti, tzn. zda je žádost schválena, zamítnuta nebo zda je potřeba ji opravit či doplnit. Z bezpečnostních důvodů je však nemožné podrobněji tuto kontrolu popsat.

Kontrola předchozích žádostí

Pokud klient žádá v bance o více úvěrů, jsou tyto informace vyhodnocovány v samostatném hodnocení. Zároveň jsou vyhodnocovány i jednotlivé informace, které byly uvedeny na předchozích žádostech, které jsou v bance u daného klienta evidovány.

Tato kontrola dosahuje na významu tehdy, kdy klient v několika dnech žádá o úvěrové produkty na různých pobočkách obchodní banky.

Kontrola dostatečných finančních prostředků klienta

Při poskytování úvěru banka prověřuje na základě doložených příjmů a výdajů klienta, zda je klient schopen splácet úvěr. Z uvedených údajů je vypočítán tzv. disponibilní příjem klienta. Celkový příjem je očištěn o celkové výdaje domácnosti a dále o výdaje na ostatní vyživované osoby žijící ve společné domácnosti. Disponibilní příjem je tedy rozdíl mezi čistým příjmem klienta a veškerými výdaji na jeho život a život rodiny.

Ohodnocování bonity klienta tzv. credit scoring

Při žádosti o úvěr klient uvádí socio-demografické údaje. Mezi tyto údaje patří místo narození, národnost, typ bydlení, rodinný stav, počet dětí, vzdělání, sociální zařazení, údaje o zaměstnavateli a další. V kombinaci s údaji ze žádosti o úvěr, kterými jsou požadovaná výše úvěru, počet splátek, doba splácení apod., banka hodnotí bonitu klienta. Ta vypovídá o schopnosti klienta dostát svému závazku a splácet daný úvěr. Pro jednotlivé úvěrové produkty (např. úvěr, kreditní karta, kontokorent) může být požadovaná bonita klienta rozdílná. Zároveň může být rozdílná pro velikost úvěru a délku splatnosti.

Kontrola úvěrové angažovanosti klienta v bance příp. produktového limitu

Banka kontroluje, zda nedochází k předlužení klienta nebo k čerpání nepovoleného úvěrového limitu daného produktu. Při výpočtu jsou na jednotlivé typy úvěrových produktů stanoveny samostatné limity, kterých může klient dosahovat. Dále je stanoven maximální limit všech produktů, které může klient v bance čerpat.

Jednotlivé limity mohou být rozlišeny dále na zajištěné nebo nezajištěné úvěry a zároveň může mít banka stanovenou celkovou výši limitu na jednotlivce a na domácnost (žadatel i partner).

Kontrola potvrzení o příjmu

Pokud klient dokládá příjem na vyplněném potvrzení o příjmu, je prováděna formální kontrola tohoto potvrzení. Kontrola je obdobná jako např. u účetních dokladů, kdy na potvrzení o příjmu nesmí být škrtnáno, přepisováno a mazáno. Zároveň je zkontrolována úplnost vyplněného potvrzení. Potvrzení nesmí být vyplněno obyčejnou tužkou.

Jako další krok je prováděno telefonické ověření tohoto potvrzení u zaměstnavatele, který potvrzení vystavil. Jednotlivé údaje vyplněné na potvrzení jsou ověřovány u odpovědného zaměstnance zaměstnavatele, který potvrzení vystavil (zpravidla se jedná o pracovníka účetního oddělení).

Jako Příloha 5, Potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu zaměstnance je uveden vzorový formulář, na kterém klient dokládá příjem potvrzený zaměstnavatelem.

Kontrola existence zaměstnavatele

Pokud banka požaduje po klientovi sdělení názvu a IČ zaměstnavatele, jsou tyto údaje podle uvedeného IČ porovnávány s údaji v databázi ARES. ARES je Administrativní registr ekonomických subjektů, který umožňuje vyhledat veřejné údaje o ekonomických subjektech registrovaných v České republice.

Informace do registru jsou získávány ze zdrojových registrů, např. z Obchodního rejstříku, z Registru ekonomických subjektů, z Registru plátců daně z přidané hodnoty apod.

Vyhledávání ekonomických subjektů je možné přes jednotlivé identifikační údaje (název obchodní firmy, IČ, adresa sídla apod.) na internetovém serveru <http://www.info.mfcr.cz/ares/>.

Registr je spravován Ministerstvem financí České republiky

3.5 Klient obchodní banky

Klient obchodní banky

Při poskytování úvěru soukromým klientům si každá obchodní banka stanovuje, kdo může být jejím klientem. Ve většině bank je možné získat spotřebitelský úvěr od 18ti let věku. Tato hranice však může být posunuta na nižší věk z důvodu poskytování úvěru na studium studentům a mladistvím.

Obchodní banky mají své produkty zaměřené na fyzické osoby, fyzické osoby podnikatele a právnické osoby. Při poskytnutí úvěru fyzické osobě může mít obchodní banka dále stanovenou podmínku, že klientem může být občan České republiky s trvalým pobytem na území České republiky, dále občan České republiky s trvalým pobytem v zahraničí. Obchodní banky poskytují úvěry i cizím státním příslušníkům, kteří mají povolení pro trvalý pobyt na území České republiky nebo mají trvalý pobyt v zahraničí s přechodným pobytem na území České republiky s dlouhodobým vízem.

Rizikový klient

Při poskytování úvěru soukromým klientům vytváří banka jednotlivé profily těchto klientů. Profily napomáhají obchodní bance při identifikaci potřeb klienta a při poskytování poradenských služeb. Zároveň však stanovené profily klientů pomáhají bance identifikovat riziko návratnosti finančních prostředků a stanovit tak rizikového klienta.

Jako rizikového klienta banka označujeme klienta, u kterého je velká pravděpodobnost, že nebude schopen nebo ochoten plnit své finanční závazky.

3.6 Typy rizikových klientů

Obchodní banka na základě kontrolního mechanismu stanovuje rizikové klienty podle jejich elementárních údajů uvedených v žádosti o spotřebitelský úvěr. Tyto údaje jsou analyzovány a následně vyhodnocovány. Z výsledků analýz jsou přijímány opatření v jednotlivých procesech banky a upravovány kontrolní mechanismy tak, aby banka předcházela úvěrovému riziku.

Výsledky analýz jednotlivých typů rizikových klientů jsou uvedeny v praktické části této diplomové práce (kapitola 4.1 Praktické ověření rizikového klienta z bakalářské práce a 4.2 Praktické ověření rizikového klienta podle hlavních detailů profilů).

Při stanovování jednotlivých typů rizikových klientů bylo využito bakalářské práce *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěru soukromým klientům*¹⁷. Jednotlivé analýzy nebylo možné provést nad všemi typy rizikových klientů z důvodů nedostatečně známých údajů.

Ze statistického souboru byly dále sestaveny typy rizikových klientů podle hlavních detailů profilu klienta (např. pohlaví, rodinný stav, vzdělání apod.) a dále podle hlavních detailů profilu úvěru (datum žádosti, limit úvěru, doba splatnosti apod.).

¹⁷ ROSŮLKOVÁ, Michala. *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěrů soukromým klientům*. Praha 2009. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí, 2009-06-01, s. 19 – 25

3.6.1 Rizikovost podle detailního profilu klienta

Klient s rizikovým pohlavím je pro banku rizikový z pohledu splácení úvěrů. Při stanovení této rizikovosti je velmi složité stanovit předpoklad, které pohlaví je více rizikové.

Při stanovování rizikovosti podle pohlaví je třeba brát ohled i na klientům partnerský vztah. Svobodní muži mohou být riziková z pohledu jejich nezávislosti na partnerovi a tedy větší odvaze nedostát svým závazkům vůči obchodní bance. Muži ve vztahu s partnerem berou ohledy na svého partnera a cítí za něho zodpovědnost.

Obdobně je možné nahlížet i na rizikovost u žen, kdy svobodné ženy se svou vypočítavostí snaží obelstít obchodní banku. Pokud jsou však již ve vztahu s partnerem příp. již mají i potomka, berou na tuto situaci ohledy.

Nelze však stanovit přesný předpoklad, které pohlaví je více rizikové.

Klient s rizikovým věkem je pro banku rizikovým klientem z důvodu rizika splacení úvěru. Riziko nastává v případě, kdy klient nemá z důvodu svého rizikového věku dostatečné finanční prostředky.

Pokud bude rizikovost klienta posuzována podle věku, jedná se o klienta ve věkové skupině 18 – 26 let. Tato věková skupina je pro banku riziková z důvodu nestability finančního příjmu. Klienti v tomto věku jsou většinou studenty středních nebo vysokých škol s příjmy z brigády případně příležitostního zaměstnání. Také se jedná o absolventy středních nebo vysokých škol, kteří své první zaměstnání teprve hledají.

Další rizikovou skupinou tvoří klienti s vysokým věkem. Tito klienti mají již stálý příjem v podobě stálého zaměstnání nebo starobního případně invalidního důchodu, ale pro banku jsou riziková z pohledu splatnosti úvěru. Banka se nesplacení úvěru snaží bránit tím, že nepovolí, aby splatnost úvěru přesáhla stanovenou věkovou hranici, tzn. aby klient stihl úvěr splatit do určitého věku. V této skupině se jedná o klienty od 60 a více let.

Klient bydlící v rizikovém okrese České republiky je pro banku rizikový z pohledu příjmu a jeho nestability. Obchodní banka dle vlastních předchozích analýz vytvořila mapu rizikových okresů. Tato mapa kopíruje především mapu nezaměstnanosti v České republice. Neplatí to však vždy.

Klient s rizikovým sociálním zařazením je pro banku rizikový z pohledu nestability finančního příjmu. Nejrizikovější je pro banku klient, který je nezaměstnaný. Tomuto klientovi banka úvěr neposkytne, protože jeho příjem tvoří pouze sociální dávky v nezaměstnanosti.

Rizikovým klientem může být i klient pracující v soukromém sektoru nebo soukromý podnikatel. Soukromý sektor je závislý na celkovém trhu a na své konkurenci. Příjem klienta může být tedy z pohledu existence soukromého sektoru stálý ale nejistý.

Dalším rizikovým sociálním zařazením mohou být i manuální pracovníci/dělníci. Předpokládá se, že pracují za nízkou měsíční mzdu a jejich pracovní poměr je ve většině případů sjednán na dobu určitou (může se jednat např. o sezónní práce).

Klient s rizikovým dosaženým vzděláním je pro banku rizikový z pohledu splácení úvěru. Klient se základním vzděláním může být pro banku rizikovější než klient s vysokoškolským vzděláním. Předpokládá se, že klient se základním vzděláním nemá dostatečně dobře placenou a stabilní práci oproti vysokoškolákovi.

Klient s rizikovým rodinným vztahem je pro banku rizikový z pohledu splácení úvěru. Pro banku může být rizikový klient, který není ve vztahu s partnerem, tzn. klient svobodný, rozvedený nebo ovdovělý. Pokud je klient ve vztahu s partnerem, mají větší příjmovou složku a je pravděpodobné, že úvěr bude splácen.

Klient s rizikovým zaokrouhlováním výše příjmu je pro banku rizikový z pohledu uvádění nepřesných nebo nepravdivých údajů při poskytnutí úvěru. Do žádosti je uváděn příjem za poslední 3 měsíce, který je uveden na potvrzení o příjmu nebo je spočítán ze sporožirového účtu. U vybraných úvěrů banka umožňuje nedokládat čistý příjem a spoléhat se pouze na sdělení klienta.

Rizikovým klientem je pro banku klient, který uvede příjem zaokrouhlený na celé tisíce korun. Tato informace může napovídat tomu, že klient uvádí nepřesné nebo nepravdivé údaje do žádosti.

Klient rizikový podle uvedení IČ zaměstnavatele je pro klienta rizikový z pohledu důvěryhodnosti. Při poskytnutí úvěru banka požaduje IČ zaměstnavatele (u sociálních zařazeních, u kterých je vyplnění IČ možné), u kterého klient pracuje (vyplnění není povinné). Pokud je pro klienta problémové tuto informaci sdělit, vystavuje se banka riziku, že klient uvádí nepřesné nebo nepravdivé údaje do žádosti při poskytnutí úvěru.

Klient s rizikovou délkou zaměstnání v posledním zaměstnání je pro banku rizikový z pohledu splácení úvěru. Pokud je klient v posledním zaměstnání krátkou dobu je pro banku rizikový, protože zaměstnání může opustit ještě ve zkušební době nebo může mít zaměstnanecký poměr na dobu určitou.

Klient s rizikovým ratingem je pro banku rizikový z důvodu jeho bankovní historie. Banka u každého klienta hodnotí jeho splátkovou morálku na veškerých produktech, které má klient vedeny u obchodní banky. Dále hodnotí pohyb finančních prostředků na vkladových účtech.

Pokud klient splácí pravidelně své finanční závazky a na svých vkladových účtech má dostatečné kreditní obraty, banka jeho chování hodnotí pozitivně a stanovuje tedy i pozitivní rating. Při zhoršení splátkové morálky banka rating přepočítává a případně také snižuje.

Pro banku je rizikový nejen klient, který má v bance negativní historii, ale i klient bez bankovní historie v dané bance. Banka u těchto klientů nezná jejich splátkovou morálku. Každá obchodní banka má nastaveny vlastní výpočty pro rating klienta.

Klient s vysokou angažovaností je pro banku rizikový z pohledu jeho celkových závazků k bance. Každá banka má stanovenou maximální výši angažovanosti, které může klient v bance dosáhnout, tzn. maximální výši poskytnutých úvěrů. Pokud klient má již v bance vysokou výši angažovanosti, může být klient rizikový z pohledu splácení této angažovanosti.

Banka stanovuje jednotlivé maximální limity úvěrové angažovanosti na jednotlivé skupiny produktů (kontokorenty, úvěry, kreditní karty) a dále stanovuje výše angažovanosti podle zajištěnosti a podle spoluúčasti (zda je úvěr poskytnut se spoludlužníkem).

Klient s rizikovou délkou vztahu k obchodní bance je pro banku rizikový z pohledu jeho bankovní historie. Pro banku může být rizikovým klientem klient s krátkou délkou vztahu k obchodní bance, protože banka o tomto klientovi nemá ještě dostatečné informace o jeho splátkové morálce.

3.6.2 Rizikovost podle detailního profilu úvěru

Klient s rizikovým datem žádosti o úvěr a poskytnutí úvěru může být pro banku rizikový z pohledu splácení úvěru. Riziková období, kdy klienti žádají o úvěr, mohou být rozdělena podle časové sezónnosti.

Rizikovým obdobím může být začátek roku, měsíc Leden a Únor, kdy lidé při vánočních svátcích vyčerpali své volné finanční prostředky. Dalším rizikovým obdobím může být období před letními dovolenými, měsíce Únor, Březen a Duben, kdy cestovní kanceláře pro zájezdy s označením „first minute“ požadují zaplatit zálohy na zájezd nebo požadují zaplatit celý zájezd. Shodně se může jednat o úhradu zimních dovolených, a tedy měsíců Zář a Říjen.

Rizikovým obdobím může být i období před vánočními svátky, kdy klienti chtějí obdarovat své blízké i přes to, že nemají dostatek vlastních finančních prostředků, tzn. měsíc Prosinec.

Klient rizikový podle výšky úvěru je pro banku rizikový z pohledu splácení tohoto úvěru. Rizikovou výškou úvěru může být malý až středně velký úvěr. Splátka u těchto úvěrů při nejdelší splatnosti je nízká a klient svou disponibilní splátkou dosahuje na výši měsíční splátky úvěru. S výší úvěru souvisí i rizikovost podle délky splatnosti úvěru.

Klient rizikový podle délky splatnosti úvěru je pro banku rizikový z pohledu splatnosti poskytnutého úvěru. Při poskytnutí úvěru na delší splatnost je výše měsíční splátky nízká a klient tedy svým disponibilním příjmem může takto vypočtenou splátku pokrýt. Pro banku je tedy rizikový úvěr se střední až vyšší dobou splatnosti.

Klient rizikový podle způsobu sjednání úvěru je pro banku rizikový z pohledu splatnosti úvěru. Obchodní banka má několik distribučních cest a speciálních nabídek pro sjednání úvěru s klienty.

Jednou z distribučních cest je sjednání úvěru přes externího prodejního partnera, který prostřednictvím banky zprostředkovává úvěry klientům. Tento distribuční kanál se může zdát rizikový z pohledu loajality externího partnera. Externímu partnerovi náleží tzv. provize ze sjednání úvěrového obchodu. Externí partner může právě z důvodu této finanční provize sjednávat úvěry s klienty, kteří nejsou pro poskytnutí úvěru vyhovující (např. nízká bonita, přeúvěrování apod.).

Další cestu, kterou banka využívá, je korespondenční proces. Banka vybraným klientům nabídne korespondenční cestou sjednání úvěru s výhodnými podmínkami. Klient při tomto způsobu prodeje nenavštěvuje pobočku obchodní banky. Se zaslánou nabídkou je zaslána i úvěrová smlouva, kterou klient pouze podepíše a následně zašle zpět do banky. Tento způsob prodeje může být rizikový z pohledu neaktuálních informací o klientovi.

Nejméně rizikovou prodejní cestou je sjednání úvěru na pobočce obchodní banky. Poradci jsou vyškolení odborníci pro sjednávání úvěru s možností rozpoznat, zda se jedná o důvěryhodného klienta.

V rámci prodeje přes pobočkovou síť obchodní banky mohou být sjednány s vybranými klienty také tzv. garantované úvěry. Jedná se o předschválený úvěr, kdy jeho poskytnutí je klientovi garantováno. Klient pouze potvrzuje jeho sjednání a následně podepisuje na pobočce úvěrovou smlouvu. U těchto garantovaných úvěrů může vznikat riziko z pohledu neaktuálních informací o klientovi.

4 Kontrolní mechanismus při poskytování spotřebitelských úvěrů a jeho praktické ověření

Nad nastaveným kontrolním mechanismem provádí banka analýzy jednotlivých elementárních údajů rizikových klientů a tento nastavený mechanismus aktualizuje oproti skutečně zjištěným výsledkům.

V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé analýzy tohoto kontrolního mechanismu a z těchto analýz stanovovány základní typy rizikových klientů. Následně je zhodnoceno, zda předchozí předpoklady jsou stále v platnosti, či zda je nutné upravit kontrolní mechanismus podle zjištěných výsledků.

V kapitole 7 Přílohy jsou uvedena vstupní data pro výpočet jednotlivých rizikovostí.

4.1 Praktické ověření rizikového klienta z bakalářské práce¹⁸

4.1.1 Rizikovost podle detailního profilu klienta

Prvním cílem diplomové práce je statistickým šetřením podložit, zda rozdělení typů rizikových klientů v bakalářské práci lze statisticky potvrdit či nikoliv. V bakalářské práci bylo rozdělení typů rizikových klientů vyhodnoceno následovně:

Klient s rizikovým věkem

Byly stanoveny dvě rizikové skupiny klientů, a to klienti ve věku 18 – 26 let a klienti starší nad 60 let. Vybraná obchodní banka neomezuje maximální výši věku klienta, kterému lze poskytnout úvěr. Minimální hranice je omezena na 18 let.

Statistický znak věk klienta byl pro přesnost přepočítán na věk, kterého klient dosahoval při žádosti o úvěr, a nikoliv na věk, kterého dosáhl v daném roce (s přesností na den)¹⁹.

¹⁸ ROSŮLKOVÁ, Michala. *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěrů soukromým klientům*. Praha 2009. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí, 2009-06-01 s. 19 - 25

¹⁹ Příklad: Pokud je klient narozen 1. listopadu 1986, o úvěr žádal 15. června 2009, byl klient zařazen do věkové kategorie 18 – 22 let a nikoliv do kategorie 23- 26 let, protože v daný rok ještě nedosáhl 23 let.

Z důvodu velkého variačního rozpětí byly ve statistickém souboru vytvořeny věkové intervaly. Tyto věkové intervaly jsou uvedeny v *Tabulce 1*.

Statistický soubor úvěrů s 90ti denním prodlením byl porovnán oproti statistickému souboru s korektně splácenými soubory. Výsledkem těchto porovnávání jsou podíly uvedeny v tabulce, které byly zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Tabulka 1 Rizikovost podle věku ve věkových intervalech

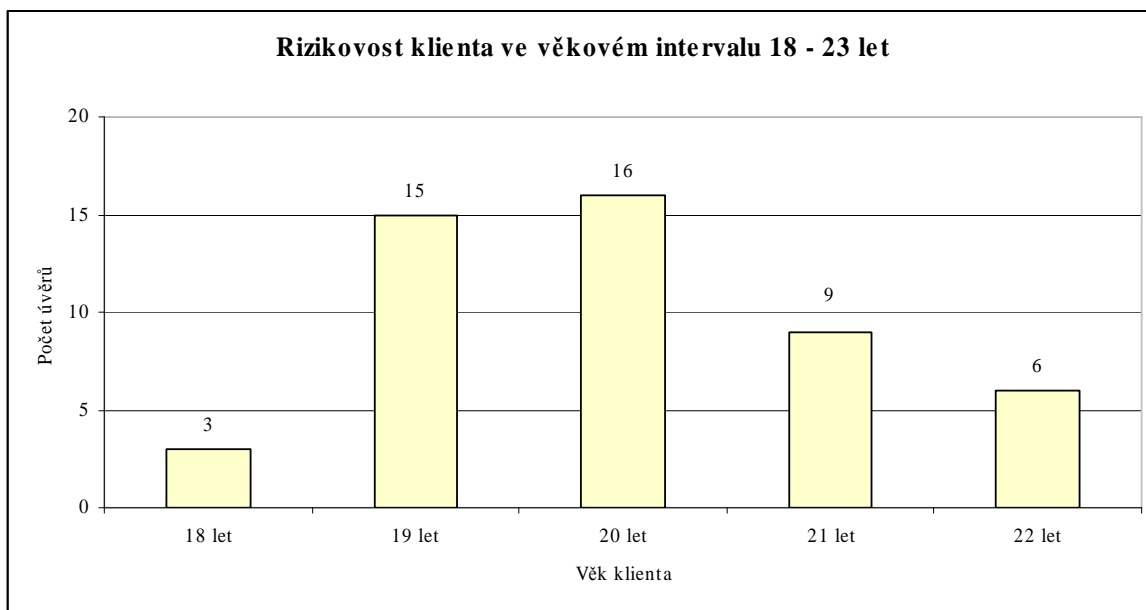
Věkový interval	Podíl v %
18 – 23 let	0,55
23 – 26 let	0,17
27 – 30 let	0,17
31 – 38 let	0,12
39 – 43 let	0,13
44 – 48 let	0,08
49 – 52 let	0,04
53 – 59 let	0,09
60 – 70 let	0,13
70 a více let	0,00

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Předpoklad, kdy rizikovými klienty jsou klienti ve věku 18 – 26 let, je rozdělením této věkové skupiny do dvou intervalů zpřesněn a nejrizikovější skupinou jsou klienti ve věku 18 – 23 let (podíl 0,55 %, 49 úvěrů). Druhý stupeň rizikovosti mají klienti ve věkovém intervalu 23 – 26 let a 27 – 30 let. Lze tedy uvést, že klienti ve věku 18 – 30 let jsou riziková s tím, že klienti ve věku 18 – 23 let jsou nejrizikovějšími.

Pokud ve statistickém souboru s 90ti denním prodlením bude rizikovost klientů ve věkovém intervalu 18 – 23 let rozpadnuta na jednotlivý věk, je rizikovost klientů podle počtu úvěrů uvedena v *Grafu 1*.

Graf 1 Rizikovost klienta ve věkovém intervalu 18 – 23 let

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Ve věkovém intervalu 18 – 23 let jsou nejrizikovějšími klienty podle počtu úvěrů klienti ve věku 19 let (15 úvěrů) a 20 let (16 úvěrů).

Další rizikovou skupinou jsou dle předpokladu klienti starší 60ti let. Z výsledků statistického zjišťování je tato skupina 5. nejrizikovější skupinou z celkových 10ti. Je možné ji vyhodnotit jako středně rizikovou a není zde potvrzen předpoklad o vysoké rizikovosti.

Klient bydlící v rizikovém okrese České republiky

Zařazování jednotlivých statistických jednotek do jednotlivých okresů bylo provedeno podle statistického znaku poštovní směrovací číslo. Pokud poštovní směrovací číslo náleželo více obcím, které ležely v různých okresech, bylo k tomuto faktu přihlédnuto a rozděleno dle skutečnosti²⁰.

²⁰ Příklad: Poštovní směrovací číslo 295 01 náleží obcím, které jsou z převážné části zařazeny do okresu Mladá Boleslav a tedy Středočeského kraje. Obec Ralsko, které je také přiřazeno PSČ 295 01, je však zařazena do okresu Česká Lípa a tedy Libereckého kraje.

Dále u úvěrů, u kterých nebylo poštovní směrovací číslo uloženo v databázi, ale podle názvu obce bylo možné tuto informaci dohledat, bylo toto vyhledání provedeno ručně. I přesto se v některých případech nepodařilo obec a okres identifikovat.

Poštovní směrovací čísla a obce byly vyhledávány na webové stránce <http://www.psc.cz/>.

Okresy byly obchodní bankou rozděleny do 13ti skupin. Pro přehlednost byly do *Tabulky 2* a do *Obrázku 1* vyznačeny okresy do 6. rizikovosti. Okresy s nejvyšší rizikovostí jsou označeny „rizikovost 1“ a okresy s 6. nejvyšší rizikovostí jsou označeny „rizikovost 6“²¹.

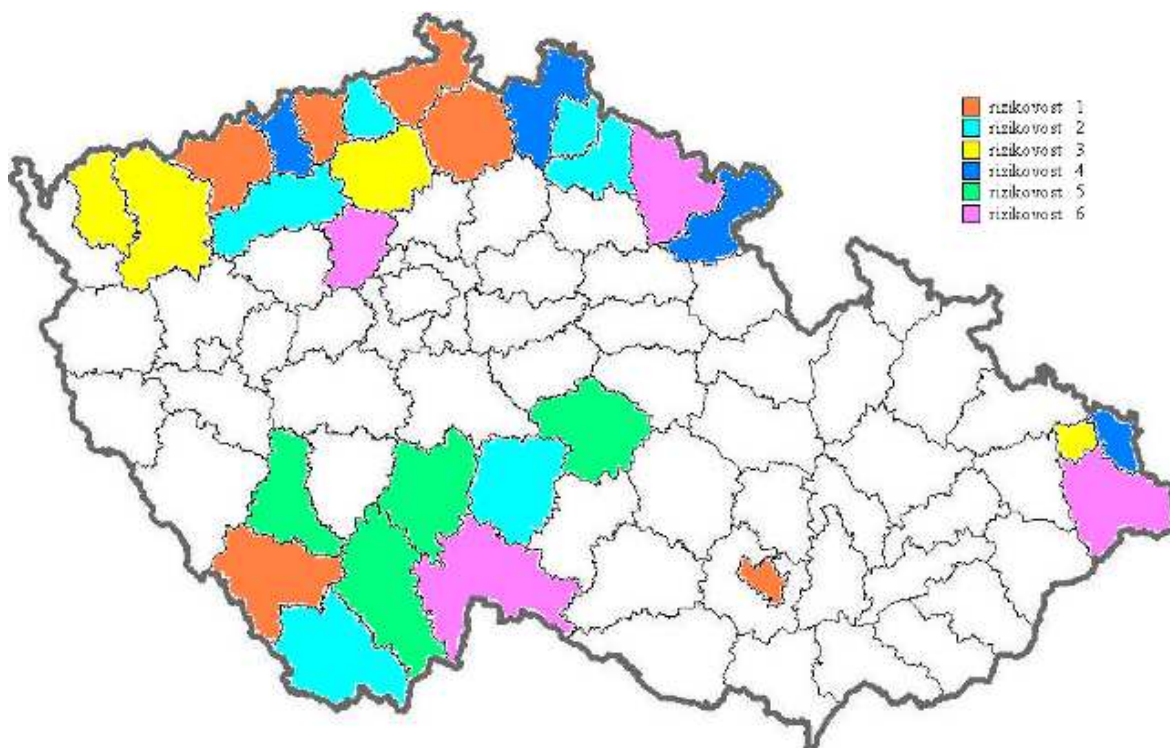
Tabulka 2 Rizikovost okresů podle obchodní banky

Rizikovost	Okres
Rizikovost 1	Brno-město, Česká Lípa, Děčín, Chomutov, Prachatice, Teplice
Rizikovost 2	Český Krumlov, Jablonec nad Nisou, Louny, Pelhřimov, Semily, Ústí nad Labem
Rizikovost 3	Karlovy Vary, Litoměřice, Ostrava, Sokolov
Rizikovost 4	Karviná, Liberec, Most, Náchod
Rizikovost 5	České Budějovice, Havlíčkův Brod, Strakonice, Tábor
Rizikovost 6	Frýdek-Místek, Jindřichův Hradec, Kladno, Trutnov

Zdroj: vlastní zpracování informací obchodní banky

²¹ Okres v rizikovosti 1 je více rizikový než okres v rizikovosti 6.

Obrázek 1 Rizikovost okresů podle obchodní banky

Zdroj: vlastní zpracování informací obchodní banky

Do výsledků statistického zjišťování nebylo zařazeno celkem 120 úvěrů, u kterých informace o poštovním směrovacím čísle a o obci v databázi nebyla uložena a dále nebylo zařazeno 934 úvěrů, kdy se jedná o zahraniční poštovní směrovací číslo.

Statistický soubor úvěrů s 90ti denním prodlením byl porovnáván oproti statistickému souboru s korektně splácenými úvěry. Z důvodu velmi nízkých podílů u jednotlivých okresů byly výsledky podílů statistického zjišťování zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

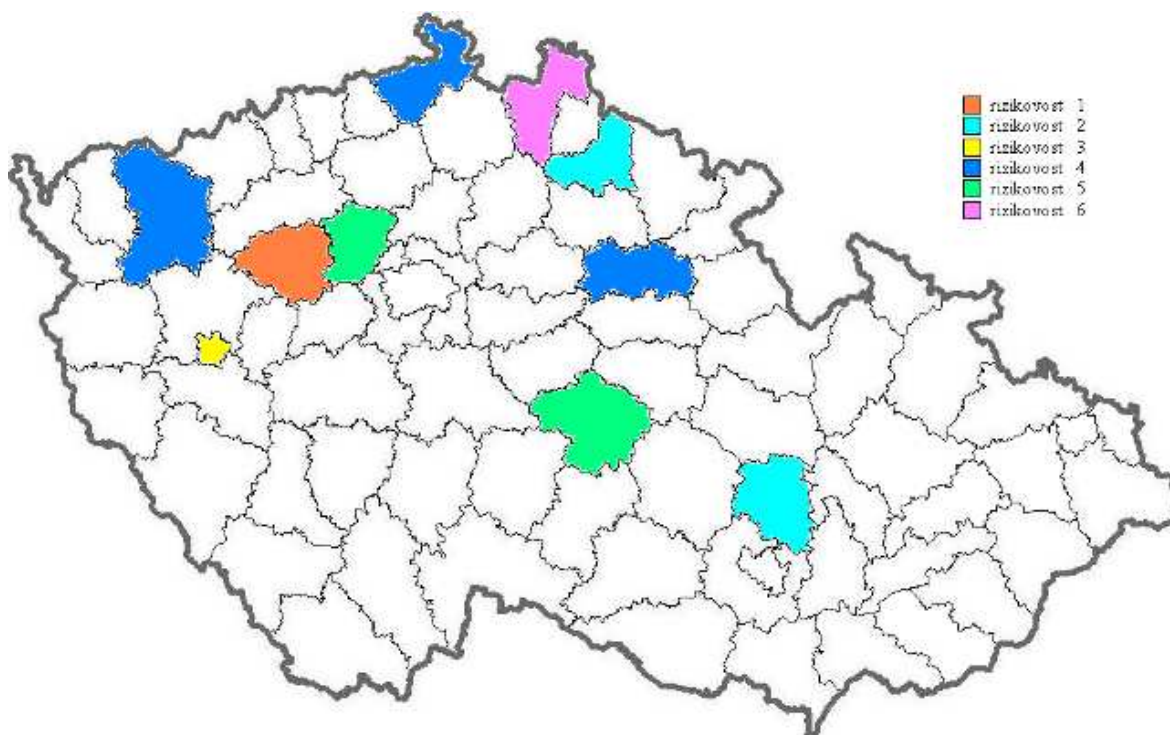
Do *Tabulky 3* a *Obrázku 2* jsou zařazeny okresy ze statistického zjišťování do 6. rizikovosti. Jedná se tedy o okresy, u kterých je podíl 1. – 6. nejvyšší ze všech zjišťovaných podílů.

Tabulka 3 Rizikovost okresů podle výsledků statistického zjištění

Rizikovost	Okres
Rizikovost 1	Rakovník (podíl 0,38 %)
Rizikovost 2	Blansko , Semily (podíl 0,35 %)
Rizikovost 3	Plzeň-město (podíl 0,31 %)
Rizikovost 4	Děčín, Hradec Králové, Karlovy Vary (podíl 0,27 %)
Rizikovost 5	Havlíčkův Brod, Kladno (podíl 0,25 %)
Rizikovost 6	Liberec (podíl 0,23 %)

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Obrázek 2 Rizikovost okresů podle výsledků statistického zjištění

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejvyšší rizikovost dosáhl okres Rakovník, který nebyl podle obchodní banky vůbec zařazen do 6ti nejvyšších rizikovostí. Stejně tak nebyly zařazeny okresy Blansko (s 2. rizikovostí), Plzeň-město (se 3. rizikovostí) a Hradec Králové (se 4. rizikovostí).

Shoda mezi rizikovostí obchodní banky a rizikovostí statistického zjištění je u okresu Semily, který má 2. nejvyšší rizikovost a u okresu Havlíčkův Brod s rizikovostí 5.

Okresy Děčín, Karlovy Vary a Liberec byly obchodní bankou zařazeny do vyšší rizikivosti než bylo statisticky zjištěno. Okres Děčín byl podle banky zařazen do nejvyšší rizikivosti, podle statistického zjištění má 4. nejvyšší rizikovost. Stejně tak podle statistického zjištění má rizikovost 4 i okres Karlovy Vary, který je podle obchodní banky o stupeň rizikovější. Okres Liberec je podle banky o 2 stupně rizikovější než podle statistického zjištění, kdy dosáhl rizikivosti 6 (u obchodní banky rizikovost 4).

U okresu Kladno banka stanovila o 1 stupeň nižší rizikovost (rizikovost 6) než byla statisticky zjištěna (rizikovost 5).

Pro úplnost jsou uvedeny i výsledky statistického zjišťování rizikivosti klienta podle jednotlivých krajů. V *Tabulce 4* a na *Obrázku 3* jsou uvedeny výsledky statistického zjištění podle jejich podílů (statistický soubor úvěrů s 90ti denním prodlením ku statistickému souboru úvěrů korektně splácených) do 6. nejvyšší rizikivosti.

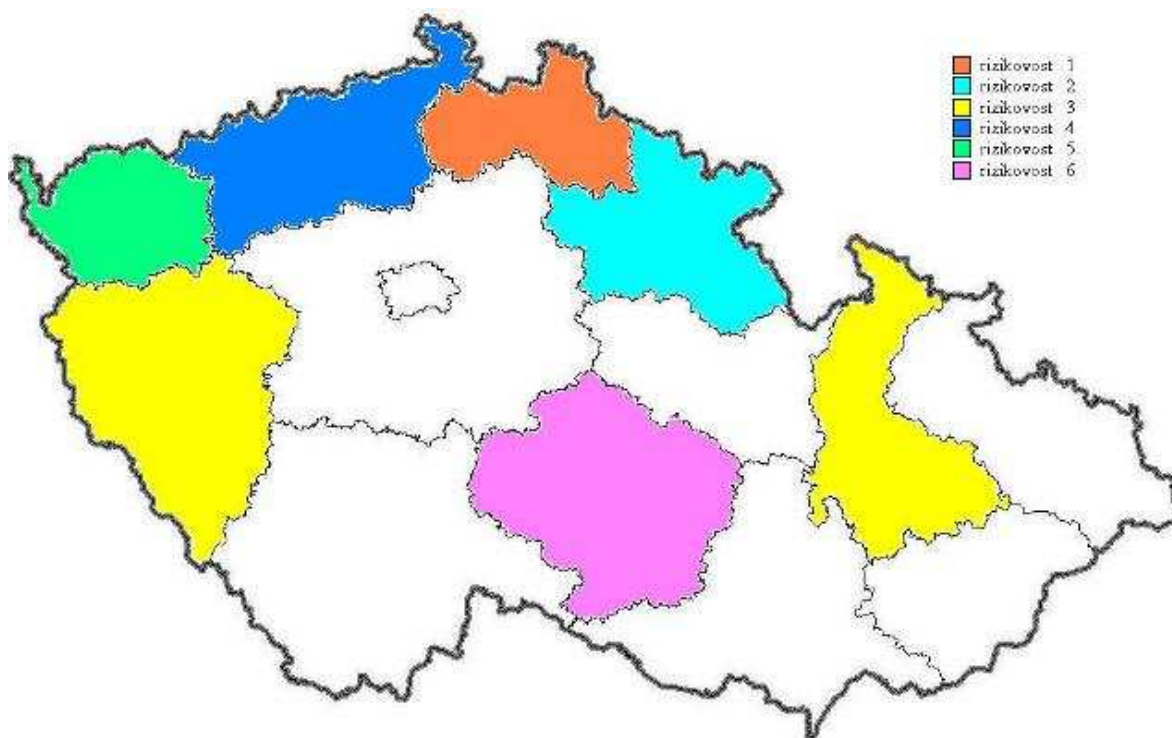
Tabulka 4 Rizikovost krajů podle výsledků statistického zjištění

Rizikovost	Okres
Rizikovost 1	Liberecký kraj (podíl 0,20 %)
Rizikovost 2	Královéhradecký kraj (podíl 0,19 %)
Rizikovost 3	Olomoucký a Plzeňský kraj (podíl 0,17 %)
Rizikovost 4	Ústecký kraj (podíl 0,16 %)
Rizikovost 5	Karlovarský kraj (podíl 0,15 %)
Rizikovost 6	Kraj Vysočina (podíl 0,14 %)

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Při porovnání rizikivosti krajů dle statistického zjištění a rizikivosti okresů podle obchodní banky je nepatrná shoda. Kraje Liberecký (rizikovost 1), Královéhradecký (rizikovost 2), Ústecký (rizikovost 4) a Karlovarský (rizikovost 5) mapují rizikové okresy dle obchodní banky s rizikovostí 1, z části s rizikovostí 2, s rizikovostí 3 a rizikovostí 4.

Obrázek 3 Rizikovost krajů podle výsledků statistického zjištění

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Z výsledků statistického zjištění v rizikovosti okresů dochází rovněž ke shodě s rizikovostí krajů, kdy Liberecký kraj jako celek dosahuje nejvyšší rizikovosti (podíl 0,20 %, 20 úvěrů). To způsobuje okres Semily s 2. nejvyšší rizikovostí (4 úvěry), okres Liberec, který je však jako samostatný okres na 6. stupni rizikovosti (9 úvěrů), a dále okres Česká Lípa (6 úvěrů), který však není uveden v rizikovosti jako samostatný okres.

Klient s rizikovým sociálním zařazením

Mezi riziková sociální zařazení je zařazen soukromý sektor, tzn. Zaměstnanec v soukromém sektoru a Soukromý podnikatel a dále Manuální pracovníci/dělníci. Riziko tvoří i nezaměstnaní, kterým však banka úvěr neposkytne.

Při zpracování statistických souborů byly statistickým zjištěním zpracovány všechny úvěry bez výjimky (u všech úvěrů byla informace o statistickém znaku sociálním zařazení uvedena). Výsledky podílu korektně splácených úvěrů a úvěrů v prodlení jsou uvedeny v *Tabulce 5* a jsou zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Tabulka 5 Rizikovost klienta podle sociálního zařazení

Sociální zařazení	Podíl v %
Důchodce	0,17
Manuální pracovník/dělník	0,19
Nezaměstnaný	0,00
Ostatní/nezařazen	0,18
Podnikatel	0,08
Státní zaměstnanec	0,05
Student	0,17
Svobodné povolání ²²	0,23
V domácnosti	0,38
Voják z povolání	0,00
Vyšší/střední manažer	0,15
Zaměstnanec v soukromém sektoru	0,13

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Z výsledků statistického zjišťování vyplývá, že nejvyšší rizikovost má sociální zařazení V domácnosti (podíl 0,38 %, 13 úvěrů). Sociální zařazení Svobodné povolání má druhou nejvyšší rizikovost (podíl 0,23 %, 1 úvěr). Až 3. stupeň rizikovosti má sociální zařazení Manuální pracovník/dělník (podíl 0,19 %, 38 úvěrů), které bylo dle předpokladů zařazeno jako nejrizikovější. U tohoto sociálního zařazení se tedy předpoklad o vysoké rizikovosti nepotvrdil.

Dalším předpokládaným rizikovým sociálním zařazením byl soukromý sektor a tedy Zaměstnanec v soukromém sektoru a Soukromý podnikatel. Z celkových 10ti rizikovostí má sociální zařazení Zaměstnanec v soukromém sektoru 7. rizikovost a Soukromý podnikatel 8. rizikovost. Nejedná se tedy o vysoce rizikové sektory a předpoklad se nepotvrdil.

²² Mezi svobodná povolání jsou zařazeni lékaři (praktičtí i specialisté), stomatologové, farmaceuti, veterináři, notáři, advokáti, daňoví poradci, auditoři, exekutoři, správci konkurzní podstaty, autorizovaní architekti, patentoví zástupci.

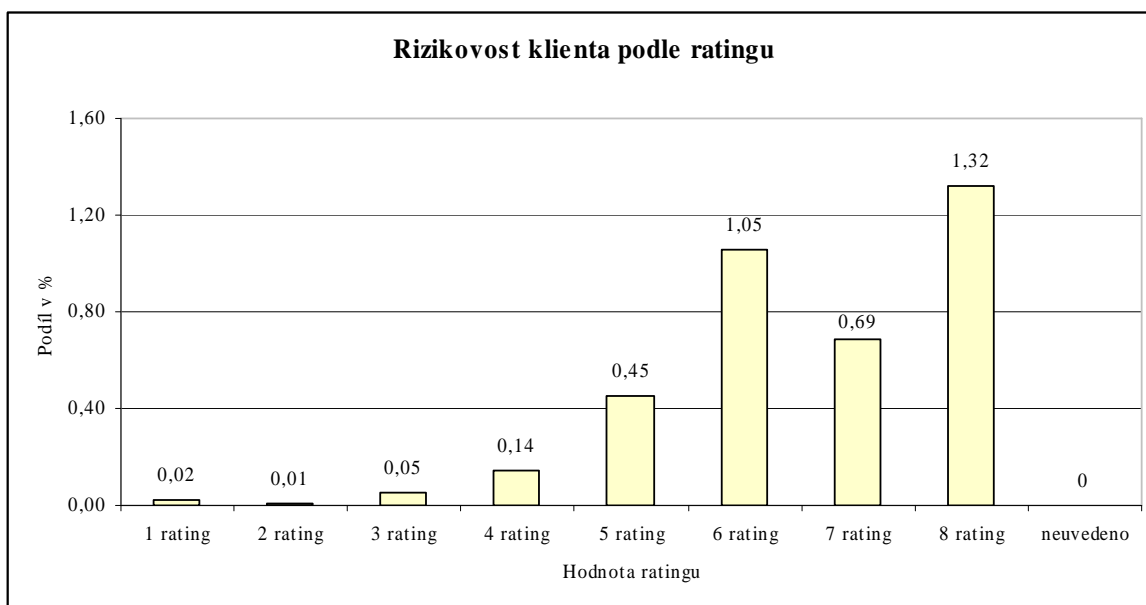
Klient s rizikovým ratingem

Při zjišťování rizikivosti podle statistického znaku ratingu klienta v obchodní bance byl využit rating, kterého klient dosahoval před zasláním žádosti o úvěr do systému banky.

Ze statistického souboru s korektně splácenými úvěry nebyly zahrnuty 4 úvěry, u kterých nebyl rating v databázi uveden.

Statistický soubor s úvěry v 90ti denním prodlení byl porovnáván se statistickým souborem s korektně splácenými úvěry. Výsledky statistického zjišťování byly zaokrouhleny na dvě desetinná místa. Tyto výsledky jsou uvedeny v *Grafu 2*.

Graf 2 Rizikovost klienta podle ratingu

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Podle předpokladů je pro banku rizikovým klientem klient s nejhorším ratingem. Dle výsledků statistického zjišťování je nejrizikovějším klientem klient s ratingem 8 (podíl 1,32 %, 2 úvěry) a dále s ratingem 6 (podíl 1,05 %, 56 úvěrů). Na 3. stupni rizikivosti je rating 7 a pokračuje rating 5. Obecně lze tedy označit rating v rozmezí 5 – 8 jako rizikový (181 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad, kdy vyšší rating znamená vyšší rizikovost.

Předpoklad, kdy pro banku je rizikovým klientem klient s ratingem 0, nelze ověřit, protože ve statistických souborech klient s rating 0 nebyl uveden.

Klient s vysokou angažovaností

Při zpracování výsledků statistického zjišťování rizikovosti klienta podle statistického znaku výše angažovanosti byly z důvodu vysokého variačního rozpětí stanoveny intervaly výše angažovanosti. V první části je stanoveno intervalové rozpětí po kroku 100 000 Kč až do výše 999 999 Kč. Nulová angažovanost byla uvedena jako samostatný interval. V druhé části je krok intervalu stanoven po 1 miliónu. Od výše angažovanosti 6 miliónů byl interval angažovanosti otevřen.

Do výše angažovanosti byly zahrnuty nesplacené úvěry, na kterých klient vystupuje jako hlavní dlužník případně jako spoludlužník. Dále byly do angažovanosti zahrnuty limity kreditních karet a limity kontokorentních úvěr.

U 8 894 úvěrů nebyla informace o angažovanosti v databázi uložena. Podíl výsledků byl zaokrouhlen na 2 desetinná místa. Výsledky statistického zjišťování jsou uvedeny v *Tabulce 6*.

Tabulka 6 Rizikovost podle angažovanosti v intervalech

Limit angažovanosti v intervalech	Podíl v %
0 Kč	0,26
1 – 99 999 Kč	0,10
100 000 – 199 999 Kč	0,14
200 000 – 299 999 Kč	0,12
300 000 – 399 999 Kč	0,19
400 000 – 499 999 Kč	0,14
500 000 – 599 999 Kč	0,12
600 000 – 699 999 Kč	0,03
700 000 – 799 999 Kč	0,11
800 000 – 899 999 Kč	0,20
900 000 – 999 999 Kč	0,06

1 000 000 – 1 999 999 Kč	0,09
2 000 000 – 2 999 999 Kč	0,03
3 000 000 – 3 999 999 Kč	0,06
4 000 000 – 4 999 999 Kč	0,13
5 000 000 – 5 999 999 Kč	0,00
6 000 000 a více Kč	0,00

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Podle výsledků statistického zjištění jsou nejrizikovějšími klienty klienti, kteří u banky nemají doposud žádnou angažovanost (podíl 0,26 %, 74 úvěrů). Nepotvrzuje se tedy předpoklad, že rizikovými klienty jsou klienti s vysokou angažovaností.

Klient s rizikovou délkou vztahu k obchodní bance

Při zpracování statistických souborů byl statistický znak délka vztahu klienta k obchodní bance vypočten jako rozdíl data poskytnutí úvěru a data, od kdy je klient klientem obchodní banky (datum poskytnutí prvního produktu v bance). Tento rozdíl je vydělen 360ti dny. Výsledek je uveden v letech a zaokrouhlen na 2 desetinná místa²³.

Výsledky statistického zjišťování ukázaly, že klienti jsou klientem obchodní banky v rozmezí od 0 let (nebyly tedy před poskytnutím úvěru klientem obchodní banky) až do výše okolo 70 let. Variační rozpětí je tedy velmi široké a z tohoto důvodu byly stanoveny jednotlivé intervaly po 5ti letech. Od výše 40ti let je interval ponechán otevřený.

U 578 úvěrů nebylo možné provést výpočet délky vztahu klienta k obchodní bance. K provedení tohoto výpočtu nebyl v databázi obchodní banky uveden datum, od kdy je klient klientem obchodní banky. Výsledky statistického zjišťování jsou uvedeny v *Tabulce 7*.

²³ Příklad: Klient žádal dne 18. března 2009 o spotřebitelský úvěr, klientem obchodní banky je od 1. listopadu 2006, tj. 18. 3. 2009 – 1. 11. 2006 = 1234 dní; $1234 \div 360 = 3,43$ let.

Statistický soubor s úvěry s 90ti denním prodlením byl porovnán oproti statistického souboru s úvěry korektně splácenými úvěry. Tento podíl byl zaokrouhlen na dvě desetinná místa.

Tabulka 7 Rizikovost podle délka vztahu klient k bance rozdělena do intervalů

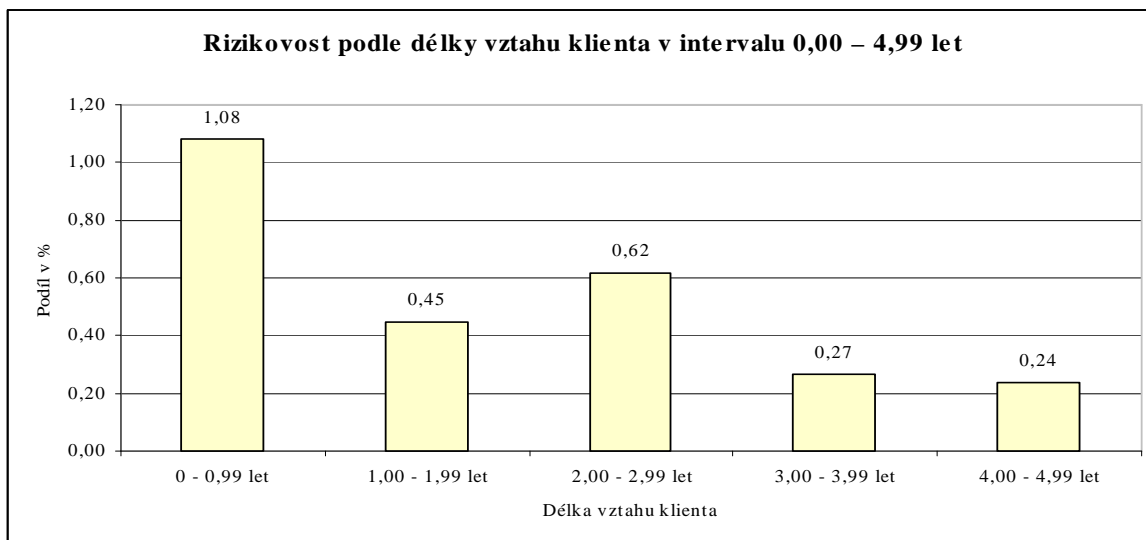
Délka vztahu	Podíl v %
0,00 – 4,99 let	0,47
5,00 – 9,99 let	0,11
10,00 – 14,99 let	0,07
15,00 – 19,99 let	0,06
20,00 – 24,99 let	0,07
25,00 – 29,99 let	0,02
30,00 – 34,99 let	0,02
35,00 – 39,99 let	0,10
40,00 a více let	0,00

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Dle výsledků statistického zjištění jsou nejrizikovější skupinou klienti do 5ti let vztahu k bance (podíl 0,47 %, 153 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad, že nejrizikovější jsou klienti s krátkou délkou vztahu k obchodní bance.

Výsledky podrobnějším rozpracování intervalu 0,00 – 4,99 let klientem obchodní banky jsou uvedeny v *Grafu 3*.

Graf 3 Rizikovost podle délky vztahu klienta k bance v intervalu 0,00 – 4,99 let

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejrizikovější skupinou klientů z intervalu 0,00 – 4,99 let jsou klienti s délkou vztahu k bance v intervalu 0,00 – 0,99 let (podíl 1,08 %, 22 úvěrů). Klienti mající 2. rizikovost jsou klienti s délkou vztahu k bance v intervalu 2,00 – 2,99 let (podíl 0,65 %, 87 úvěrů) a s 3. rizikovostí jsou klienti v intervalu 1,00 – 1,99 let (podíl 0,45 %, 4 úvěry). Lze tedy zhodnotit, že jsou pro banku nejrizikovější klienti s délkou vztahu k bance do 3 let.

4.2 Praktické ověření rizikového klienta podle hlavních detailů profilů

Dalším cílem diplomové práce je ze statistického souboru vybrat hlavní detaily profilu klienta (např. pohlaví, rodinný vztah, vzdělání apod.) a hlavní detaily profilu úvěru (výška úvěru, splatnost, datum žádosti o úvěr apod.) a sestavit z těchto informací celkový profil rizikového klienta.

Detailní znaky profilů, které byly uvedeny již při praktickém ověřování rizikovosti klientů v kapitole 4.1, nebudou v této kapitole znovu uvedeny.

4.2.1 Rizikovost podle detailního profilu klienta

Klient s rizikovým pohlavím

U této rizikovosti nebyl předpoklad přesně stanoven. Statistický znak pohlaví byl uveden u všech statistických jednotek, a proto bylo možné statistické zjištění provést nad soubory bez vyloučení statistických jednotek.

Soubor s úvěry s 90ti denním prodlením byl porovnáván oproti souboru s korektně splácenými úvěry a výsledky tohoto zjištění jsou uvedeny v *Tabulce 8* se zaokrouhlením na tři desetinná místa

Tabulka 8 Rizikovost klienta podle pohlaví

Pohlaví	Podíl v %
Muž	0,139
Žena	0,123

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

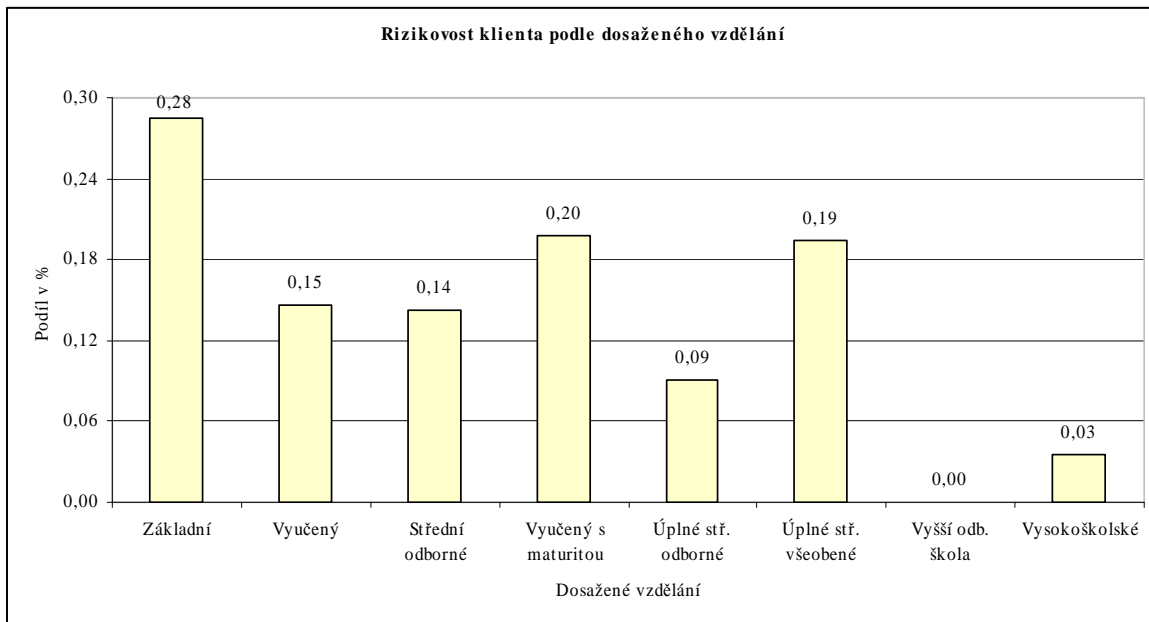
Dle uvedených výsledků statistického znaku pohlaví je Muž rizikovější (podíl 0,139 %, 163 úvěrů) než Žena (podíl 0,123 %, 132 úvěrů).

Klient s rizikovým dosaženým vzděláním

Statistický znak dosažené vzdělání byl ve statistických souborech u všech zjišťovaných jednotek uveden, a proto nebylo nutné některou statistickou jednotku ze zjišťování vyloučit. Dosaženým vzděláním je myšleno nejvyšší dosažené vzdělání.

Statistický soubor s úvěry v 90ti denním prodlení byl porovnáván se statistickým souborem s korektně splácenými úvěry. Výsledky statistického zjišťování jsou uvedeny v *Grafu 4* a zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Graf 4 Rizikovost klienta podle dosaženého vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

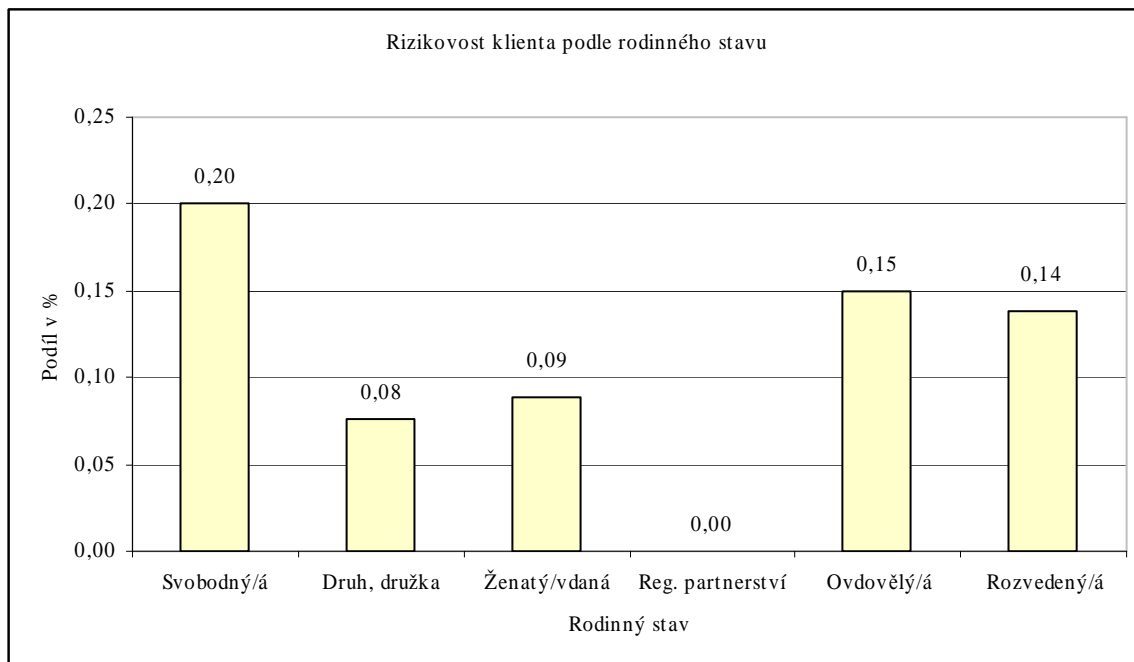
Podle výsledků statistického zjištění jsou nejrizikovějšími klienty klienti s dosaženým vzděláním Základní (podíl 0,28 %, 49 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad o vysoké rizikovosti těchto klientů.

Klient s rizikovým rodinným vztahem

Při zjišťování rizikovosti podle statistického znaku rodinný vztah byly zahrnuty všechny úvěry z obou statistických souborů (u všech statistických jednotek byla hodnota znaku uvedena).

Statistické soubory byly navzájem porovnávány a výsledky podílů porovnání jsou uvedeny v *Grafu 5* zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Graf 5 Rizikovost klienta podle rodinného stavu

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejvyšší podíl porovnávaných souborů je u rodinného stavu Svobodný/á (podíl 0,20 %, 126 úvěrů), dále u rodinného stavu Ovdovělý/á (podíl 0,15 %, 13 úvěrů) a Rozvedený/á (podíl 0,14 %, 58 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad, že nejrizikovějšími klienty jsou klienti ve vztahu bez partnera.

Rizikovost klienta podle zaokrouhleného příjmu

Statistický znak zaokrouhlení příjmů byl zjišťován z celkového čistého příjmu, který klient uvedl v žádosti. Do celkového příjmu je zahrnut čistý měsíční příjem klienta (mzda), měsíční příjem z pronájmu a dále ostatní měsíční příjem.

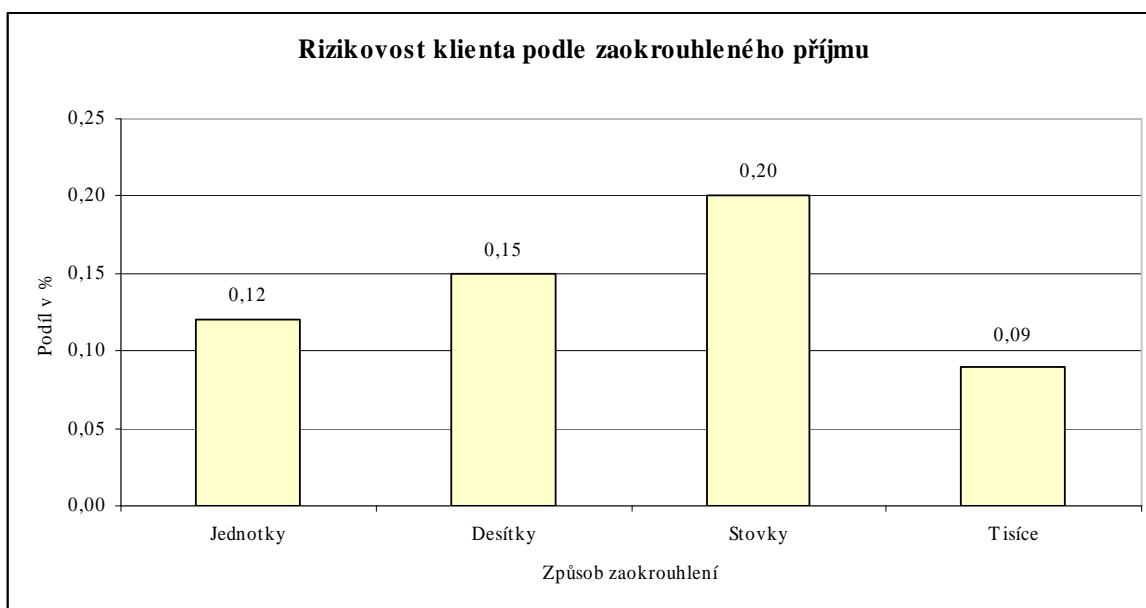
Statistický soubor s úvěry s 90ti denním prodlením byl porovnáván oproti statistickému souboru s korektně splácenými úvěry. Do porovnávání byly zahrnuty veškeré statistické jednotky z obou souborů a výsledky podílů byly zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Pokud při součtu příjmu byl prokázán nulový příjem, byla tato hodnota označena jako Bez příjmu a u takto označené statistické jednotky nebyl zjišťován způsob zaokrouhlení.

Při zpracování výsledků byla dále provedena návaznost na sociální zařazení klienta Student, kdy toto sociální zařazení pravděpodobně nemá svůj vlastní příjem a je tedy uveden nulový příjem. V případě, kdy byl uveden tento nulový příjem, by vyvázán z hodnoty Bez příjmu a uveden jako samostatná hodnota Student. Shodně bychom mohli uvažovat i u sociálního zařazení V domácnosti a Nezaměstnaní, kteří však jako svůj příjem převážně dokladují sociální dávky případně příjem z dalších činností.

Ze statistických souborů bylo vyjmuto celkem 1 101 statistických jednotek s hodnotou znaku Bez příjmu. Výsledky statistického zjišťování jsou uvedeny v *Grafu 6*.

Graf 6 Rizikovost klienta podle zaokrouhleného příjmu

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejrizikovějšími klienty jsou klienti se způsobem zaokrouhlení na Stovky. Druhý stupeň rizikovosti dosahují klienti se způsobem zaokrouhlení na Desítky a následují klienti se způsobem zaokrouhlení na Jednotky.

Není potvrzen předpoklad, kdy klienti se způsobem zaokrouhlení na Tisíce jsou pro banku rizikoví.

Rizikovost klient podle uvedení IČ zaměstnavatele

Pokud má klient více souběžných zaměstnání, jako sociální zařazení uvádí preferované sociální zařazení, k němu uvádí IČ zaměstnavatele, čistý měsíční příjem a příjem ze souběžného zaměstnání uvádí do ostatních příjmů. Z tohoto důvodu nebudou do porovnávání zahrnuta sociálních zařazení, u kterých neexistuje možnost uvedení IČ – Důchodce, Nezaměstnaný, Student a V domácnosti. Pokud jsou tito klienti zaměstnaní, mělo být uvedeno jiné sociální zařazení.

Pokud bylo IČ vyplněné, ale jako hodnota byla vyplněna nula, bylo toto považováno za neuvedení IČ. Statistické soubory byly navzájem porovnávány a výsledky podílů jsou uvedeny v *Tabulce 9* zaokrouhleny na tři desetinná místa.

Tabulka 9 Rizikovost klienta podle uvedení IČ zaměstnavatele

IČ zaměstnavatele	Podíl v %
Ano	0,198
Ne	0,087
Bez IČ	0,193

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Z výsledků statistického zjištění vyplývá, že klienti s uvedením IČ zaměstnavatele jsou více rizikoví (podíl 0,198 %, 113 úvěrů) než ti, kteří IČ zaměstnavatele do žádosti o úvěr neuvedou. Toto zjištění však může ovlivnit fakt, že klienti, kteří uvádějí IČ do žádosti, nejsou klienty banky a pro sjednání úvěru musí doložit potvrzení o příjmu. Shodně jsou však s těmito klienty stejně rizikoví klienti, kteří nemají možnost uvést IČ, tzn. klienti vyloučení z uvedení IČ – sociální zařazení Důchodce, Nezaměstnaný, Student a V domácnosti (podíl 0,193 %, 67 úvěrů).

Není potvrzen tedy předpoklad, že neuvedení IČ je více rizikové než jeho uvedení.

Rizikovost podle délky zaměstnání

Při výpočtu statistického znaku délka zaměstnání u posledního zaměstnavatele byl výpočet proveden u klientů, kteří uvedli datum začátku zaměstnání u posledního zaměstnavatele. Tento datum byl přepočten na celé měsíce a následně přepočten na roky se zaokrouhlením na 2 desetinná místa. Při výpočtu nebyl měsíc počátku zaměstnání do výpočtu započítán, ale měsíc, ve kterém došlo k podání žádosti o úvěr, již do výpočtu zahrnut byl²⁴.

Z výpočtu byly vyjmuti klienti, u kterých sociální zařazení neumožňuje uvést délku zaměstnání, tzn. sociální zařazení Důchodce, Nezaměstnaný, Student a V domácnosti (shodně jako při statistickém zjišťování uvedení IČ zaměstnavatele; celkem 34 716 úvěrů).

Statistické soubory byly navzájem porovnávány. U 99 úvěrů nebyla informace o datu počátku posledního zaměstnání v databázi zaznamenána. Z důvodu vysokého podílu byl výsledek zaokrouhlen na 2 desetinná místa.

Variační rozpětí statistických hodnot bylo uspořádáno do intervalů s délkou 5ti let. Interval byl ponechán otevřený od hodnoty 40 let a více.

Tabulka 10 Rizikovost podle délky zaměstnání v intervalech

Délka vztahu	Podíl v %
0,00 – 4,99 let	0,18
5,00 – 9,99 let	0,07
10,00 – 14,99 let	0,10
15,00 – 19,99 let	0,02
20,00 – 24,99 let	0,02
25,00 – 29,99 let	0,02
30,00 – 34,99 let	0,00
40,00 a více let	0,00

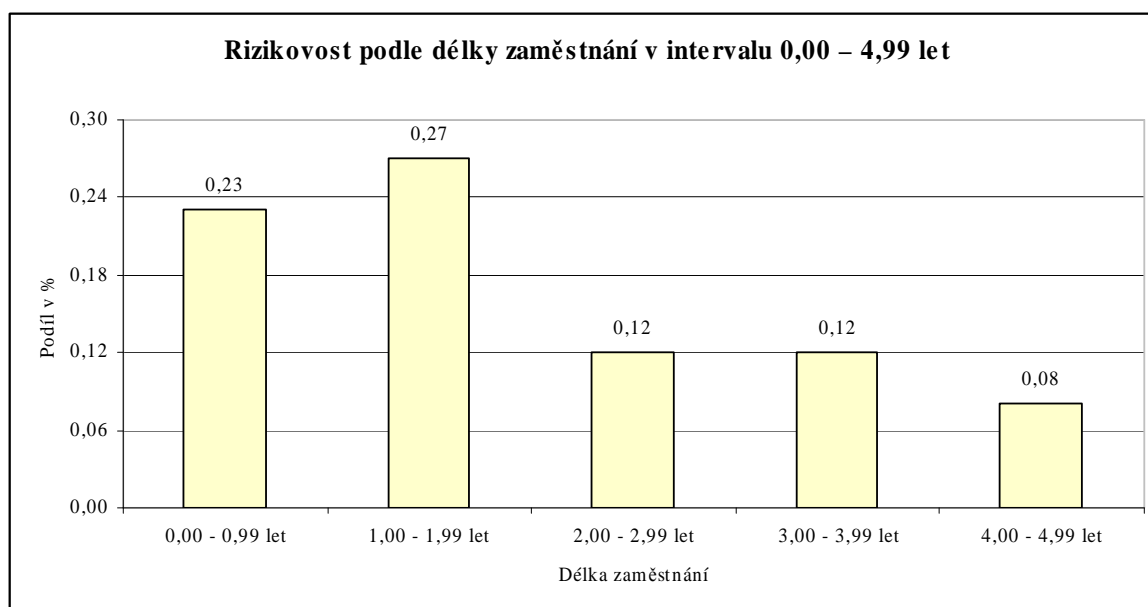
Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

²⁴ Příklad: Pokud je klient zaměstnán od 1. listopadu 2007 a o úvěr bylo požádáno 10. září 2009 je délka zaměstnání vypočtena na 22 měsíců, tj. $22 \div 12 = 1,83$ let.

Ze statistického zjištění vyplývá, že nejrizikovější skupinou klientů jsou klienti s délkou zaměstnání do 5ti let (podíl 0,18 %, 169 úvěrů). Potvrzuje se předpoklad, že klienti s nízkou délkou zaměstnání jsou vysoce rizikoví.

Podrobnější analýza rizikové skupiny klientů s délkou zaměstnání do 5ti let je uvedena v *Grafu 6*.

Graf 6 Rizikovost podle délky zaměstnání v intervalu 0,00 – 4,99 let

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejvyšší rizikovost dosahují klienti, kteří jsou zaměstnaní v intervalu 1 – 1,99 let (podíl 0,27 %, 68 úvěrů). Na 2. stupni rizikovosti jsou klienti s délkou 0,00 – 0,99 let (podíl 0,23 %, 51 úvěrů). Lze tedy shrnout, že nejrizikovějšími klienty jsou klienti s délkou zaměstnání do 2 let.

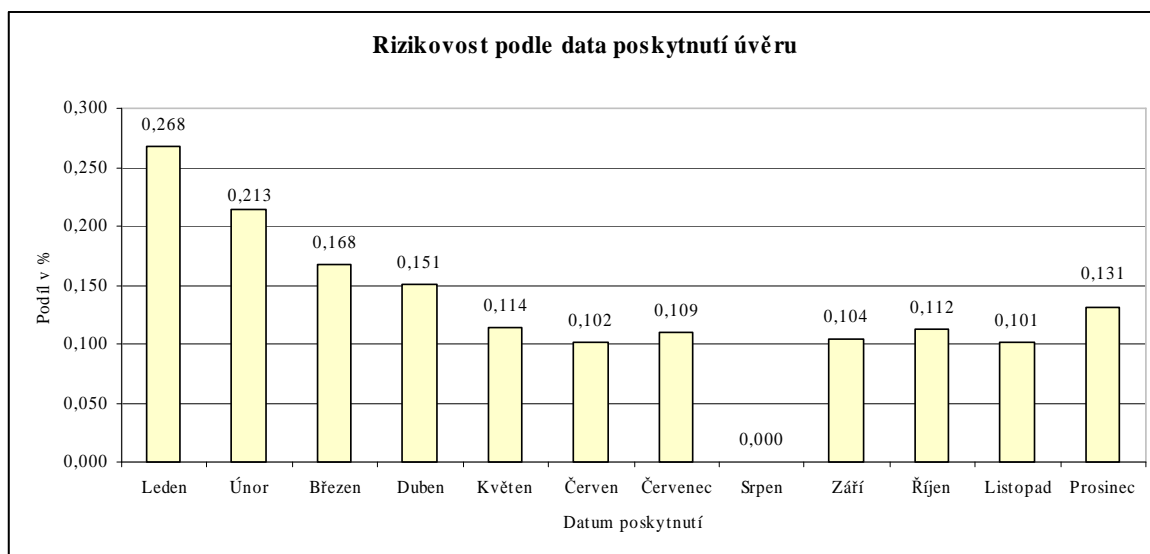
4.2.2 Rizikovost podle detailního profilu úvěru

Rizikovost klienta podle data žádosti o úvěr a poskytnutí úvěru

Datum žádosti o úvěr a datum poskytnutí o úvěr je ve většině případů totožný, ve výjimečných případech se může lišit o 2 až 3 dny. Pro analýzu statistického šetření této rizikovosti bylo použito jako statistický znak datum poskytnutí žádosti v interním systému banky.

Statistické soubory byly navzájem porovnávány a z obou souborů nebyly vyloučeny žádné statistické jednotky (u všech statistických jednotek byla informace o datu poskytnutí úvěru v databázi uložena). Výsledky podílu jsou zaokrouhleny na 3 desetinná místa a jsou uvedeny v *Grafu 7*.

Graf 7 Rizikovost podle data poskytnutí úvěru

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

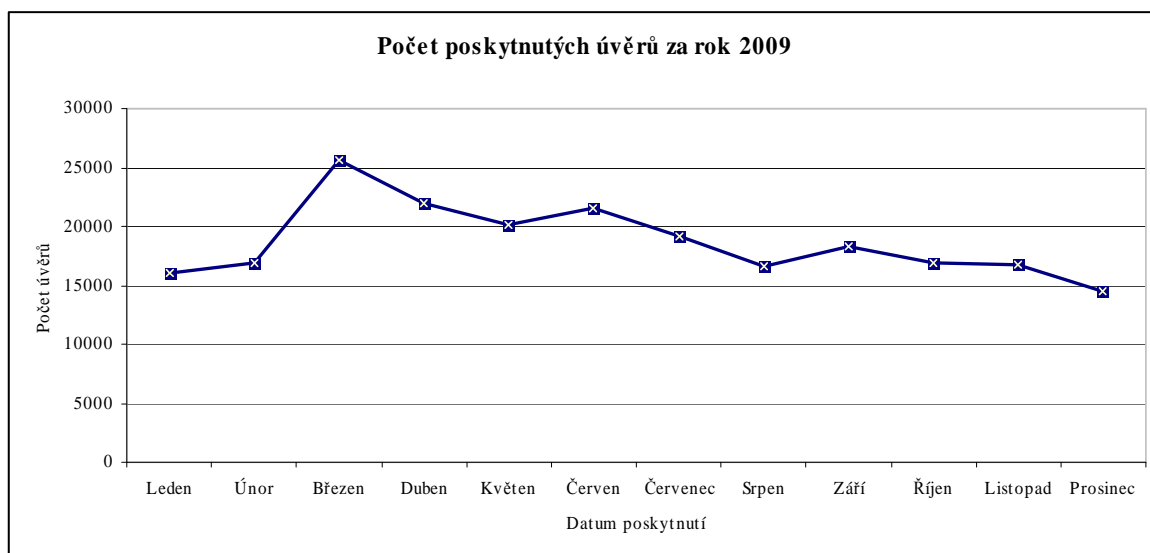
Podle výsledků statistického zjišťování je nejrizikovějším měsícem měsíc Leden (podíl 0,268, 43 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad o rizikovosti tohoto měsíce.

Dalšími rizikovými měsíci jsou měsíc Únor (podíl 0,213 %, 36 úvěrů), Březen (podíl 0,168 %, 43 úvěrů) a měsíc Duben (podíl 0,151 %, 33 úvěrů). I zde se potvrzuje předpoklad o rizikovosti těchto měsíců.

Předpoklad rizikovosti se potvrzuje i u měsíce Prosinec (podíl 0,131 %, 19 úvěrů).

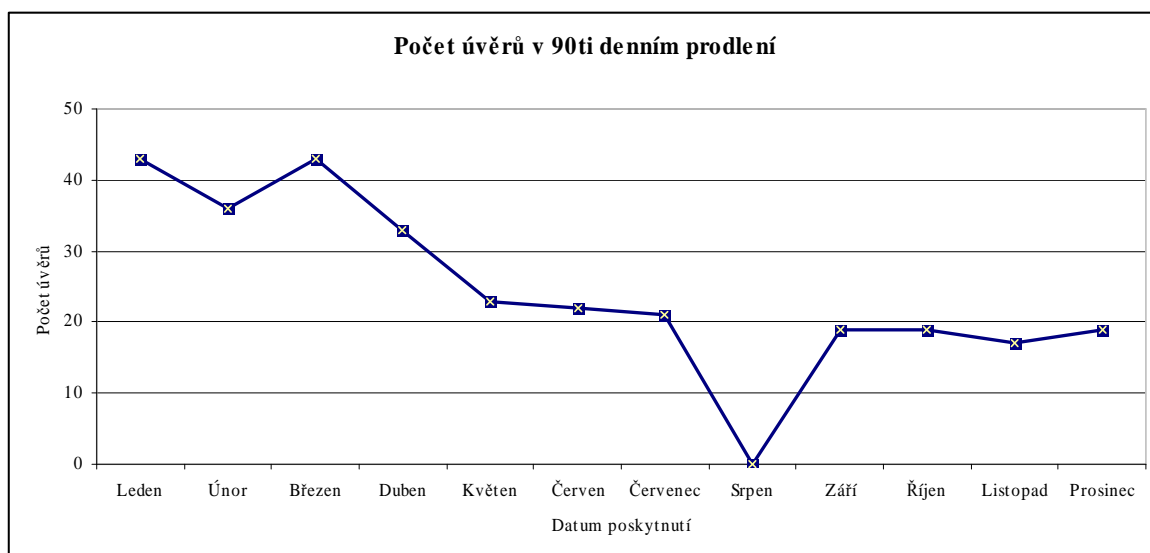
V *Grafu 8* je uveden počet poskytnutých úvěrů za rok 2009. V *Grafu 9* je uveden počet úvěrů v 90ti denním prodlení za rok 2009.

Graf 8 Počet poskytnutých úvěrů za rok 2009

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Graf 9 Počet úvěrů v 90ti denním prodlení za rok 2009

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Rizikovitost klienta podle výše úvěru

Obchodní banka poskytuje nezajištěné úvěry standardně od 15 tisíc Kč až do výše 500 tisíc Kč. Některé úvěry mohou dosahovat i vyššího limitu z důvodu jejich přeschválení oddělením Risk. Variační rozpětí tohoto statistického znaku je široké, a proto byly stanoveny jednotlivé intervaly po kroku 100 tisíc Kč. Od výše úvěru 600 tisíc je interval otevřený.

Statistické soubory byly navzájem porovnávány a do statistického zjištění byly zahrnuty všechny statistické jednotky ze souborů. Výsledky jsou uvedeny v *Tabulce 11*.

Tabulka 11 Rizikovitost podle výše úvěrů v intervalech

Výše úvěru v intervalech	Podíl v %
15 000 – 99 999 Kč	0,15
100 000 – 199 999 Kč	0,12
200 000 – 299 999 Kč	0,13
300 000 – 399 999 Kč	0,06
400 000 – 499 999 Kč	0,00
500 000 – 599 999 Kč	0,06
600 000 a více Kč	0,00

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Nejrizikovějšími úvěry jsou úvěry ve výši do 100 tisíc Kč (podíl 0,15 %, 172 úvěrů). Potvrzuje se tedy předpoklad o rizikovitosti úvěrů s nízkou výší. Dále mají zvýšenou rizikovitost úvěry od 100 tisíc Kč do 300 tisíc Kč. Lze tedy shrnout, že rizikovými úvěry jsou úvěry s výší úvěru do 300 tisíc Kč.

Rizikovitost klienta podle délky splatnosti úvěru

Při analýze rizikovitosti podle statistického znaku splatnost úvěru byl tento znak ve statistických souborech přepočten na délku splatnosti v letech. Výpočet byl proveden jako rozdíl data poslední splátky a data první splátky. Výsledek byl vydělen 360ti dny²⁵.

²⁵ Příklad: Datum první splátky poskytnutého úvěru je 20. dubna 2009, datum poslední splátky 20. března 2013, tj. 20. 3. 2009 – 20. 4. 2009 = 1430 dní, dále $1430 \div 360 = 3,97$ let.

Obchodní banka poskytuje nezajištěné úvěry při splatnosti maximálně 10 let. V případě poskytnutí úvěru s delší splatností je schválení vyžadováno oddělením Risku. Variační rozpětí bylo stanoveno v intervalech po 1 roce a od splatnosti vyšší jak 11 let byl interval ponechán otevřený.

Bylo provedeno porovnávání statistického souboru s korektně splácenými úvěry se statistickým souborem s úvěry s 90ti denním prodlením. Výsledky statistického zjišťování jsou uvedeny v *Tabulce 12* a zaokrouhleny na tři desetinná místa.

Tabulka 12 Rizikovost podle délky splatnosti v intervalech

Splatnost v intervalech	Podíl v %
0,00 – 0,99 let	0,039
1,00 – 1,99 let	0,057
2,00 – 2,99 let	0,087
3,00 – 3,99 let	0,111
4,00 – 4,99 let	0,088
5,00 – 5,99 let	0,190
6,00 – 6,99 let	0,115
7,00 – 7,99 let	0,157
8,00 – 8,99 let	0,000
9,00 – 9,99 let	0,000
10,00 – 10,99 let	0,058
11,00 a více let	0,000

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Podle výsledku analýzy mají nejvyšší rizikovost úvěry s délkou splatností 5,00 – 5,99 let.(podíl 0,190 %, 6 úvěrů). Druhou nejvyšší rizikovost mají úvěry s délkou splatností 7,00 – 7,99 let (podíl 0,157 %, 213 úvěrů). Třetí nejvyšší rizikovost mají úvěry s délkou splatností 6,00 – 6,99 let (podíl 0,115 %, 19 úvěrů). Je tedy možné uvést, že úvěry s délkou splatností od 5 do 8 let dosahují nejvyšší rizikovosti. Potvrzuje se tedy předpoklad, že úvěry se střednědobou splatností jsou pro banku rizikový. U úvěrů s vysokou dobou splatností nelze tento předpoklad potvrdit.

Rizikovost klienta podle způsobu sjednání úvěru

Analýza statistického zjišťování byla podle statistického znaku způsob sjednání provedena nad všemi statistickými jednotkami v obou souborech. Statistické soubory byly navzájem porovnávány a výsledky podílů jsou uvedeny v *Tabulce 13* zaokrouhleny na dvě desetinná místa.

Prodej garantovaných produktů byl v obchodní bance zahájen až v červnu 2009.

Tabulka 13 Rizikovost podle způsobu sjednání úvěru

Způsob prodeje	Podíl v %
Externí prodejní partner	0,44
Korespondenční proces	0,93
Pobočková síť - standard	0,14
Pobočková síť - garant	0,03

Zdroj: vlastní zpracování statistického souboru

Podle výsledků statistického zjišťování je nejrizikovějším distribučním kanálem sjednání úvěru kanál Korespondenční proces (podíl 0,93 %, 7 úvěrů). Potvrzuje se tedy rizikovost tohoto způsobu prodeje.

Rizikovost způsobu prodeje je potvrzena i u prodeje úvěru přes externího prodejního partnera (podíl 0,44 %, 6 úvěrů). Naopak rizikovost se nepotvrdila u tzv. garantovaných úvěrů.

5 Závěr

Při poskytnutí úvěru soukromým klientům musí banka vyhodnotit úvěrové riziko, které jí poskytnutý úvěr danému klientovi přinese. Aby banka předešla úvěrovému riziku, stanovuje kontrolní mechanismus. Tento kontrolní mechanismus je spouštěn při každém poskytnutí úvěru klientovi nad informacemi, které klient sdělil obchodní bance.

Při vyhodnocování úvěrového rizika banka vyhodnocuje i kontrolní mechanismus a na základě výsledků analýz definuje jednotlivé úpravy pro stanovení nového kontrolního mechanismu.

Vyhodnocení nastaveného kontrolního mechanismu banky bylo i prvním cílem této diplomové práce. Statistická zjištění byla prováděna nad datovými soubory poskytnutými obchodní bankou a byly ověřovány stanovené předpoklady z bakalářské práce *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěru soukromým osobám*²⁶.

Výsledky statistického zjišťování nelze shrnout do jednoho výsledku, ale je třeba porovnávat jednotlivé předpoklady.

Při zhodnocení rizikovosti podle věku klienta, kdy klient dosahuje nízkého věku (18 – 23 let), byl předpoklad shodný s výsledky statistického zjišťování. Výsledky se již však neshodují s předpokladem, kdy i klient starší 60ti let je pro obchodní banku rizikovým klientem.

Rizikovost okresů podle obchodní banky, kde klient bydlí, se s výsledky statistického šetření neshoduje a předpoklad nebyl tedy potvrzen. Větší shody dosahují výsledky v případě porovnání rizikovosti okresů stanovené obchodní bankou s výsledky statistického zjišťování u rizikovosti krajů.

²⁶ ROSŮLKOVÁ, Michala. *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěrů soukromým klientům*. Praha 2009. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí, 2009-06-01

U rizikovosti klienta podle sociálního zařazení se předpoklady vůbec neshodovaly s výsledky statistického zjišťování. Neshodu s předpokladem dosahovaly i výsledky statistického zjišťování u rizikovosti podle maximální výše angažovanosti klienta.

Naopak shoda předpokladu a výsledků statistického šetření byla u rizikovosti podle ratingu klienta v obchodní bance a dále u rizikovosti podle délky vztahu klienta k obchodní bance.

Při shrnutí výsledků statistického zjišťování je rizikovým klientem u typologie klientů stanovené v bakalářské práci klient ve věku 20 let, bydlící v Libereckém kraji, který je v domácnosti. K bance má vztah menší než 1 rok, s nulovou výší angažovanosti a s nejhorším ratingem.

Dalším cílem bylo rozšířit typologii rizikových klientů podle dostupných informací z datového souboru a sestavení profilu rizikového klienta podle informací o jeho osobě a informací o poskytovaném úvěru. U většiny předpokladů se výsledky statistického zjišťování s předpoklady shodují.

Rizikovým klientem je dle dalšího zjišťování klient muž, svobodný se základním vzděláním. Informace o výši jeho příjmu je zaokrouhlena na celé stovky a u posledního zaměstnavatele pracuje od 1 do 2 let. Při žádosti o úvěr předkládal potvrzení o příjmu, protože pravděpodobně nebyl klientem obchodní banky.

Rizikovým úvěrem je pro banku úvěr poskytnutý v měsíci leden, ve výši do 100 tisíc Kč se splatností 5 – 6 let poskytnutý korespondenční cestou bez přítomnosti klienta na pobočce.

6 Seznam literatury

Knižní publikace

JÍLEK, Josef. *Finanční rizika*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. 640 s. ISBN 80-7169-579-3

JINDROVÁ, Andrea, PRÁŠILOVÁ, Marie, ZEIPPELT, Rudolf. *Statistika I: určeno pro posluchače oboru PaE*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2008. 175 s. ISBN 978-80-213-1839-7.

KÁBA, Bohumil, SVATOŠOVÁ, Marie. *Statistika: určeno pro posluchače TF*. 3. vydání, 1. dotisk. Praha: CREDIT, 2003. 152 s. ISBN 80-213-0746-3

SMEJKAL, Vladimír, RAIS, Karel. *Řízení rizik*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2003. 272 s. ISBN 80-247-0198-7.

ŠIMÁNKOVÁ, Jitka, SYROVÝ, Petr, ŠÍMA, Jan. *Jak na úvěry*. 1. vydání. Praha: ASPI Publishing, 2004. 106 s. ISBN 80-7357-015-7.

VLACHÝ, Jan. *Řízení finančních rizik*. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. 256 s. ISBN 80-86754-56-1.

WATERHOUSE, Price. *Úvod do řízení úvěrového rizika*. 1. vydání. Praha: Management Press, 1994. 315 s. ISBN 80-85603-49-7.

Nepublikovaná diplomová práce

ROSŮLKOVÁ, Michala. *Eliminace úvěrového rizika při poskytování úvěrů soukromým klientům*. Praha 2009. Bakalářská práce (Bc.). Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, Katedra obchodu a financí, 2009-06-01.

Oficiální dokument

Česko. Zákon č. 513/1991 ze dne 5. listopadu 1991 Obchodní zákoník. Dostupné on-line na <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-513-1991-sb-obchodni-zakonik/> [cit. 2011-03-09]

Česko. Zákon č. 182/2006 ze dne 30. března 2006 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Dostupné on-line na <http://insolvencni-zakon.justice.cz/pravni-predpisy.html> [cit. 2011-03-09]

Česko. Zákon č. 253/2008 ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Dostupné on-line na <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/2008-253-AML.pdf> [cit. 2011-03-09]

Česko. Zákon č. 145/2010 ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Dostupné on-line na http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ft_spotr_uver_aktualne_57562.html [cit. 2011-01-13]

Ostatní dokumenty

Interní předpisy obchodní banky

Elektronické zdroje

ARES – Administrativní registr ekonomických subjektů. Dostupné on-line na <http://www.info.mfcr.cz/ares/> [cit. 2011-01-13]

Formulář pro lustraci ISIR - Insolvenční rejstřík (U1.0.0.3). Dostupné on-line na <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do> [cit. 2011-03-09]

Justice.cz – Oficiální server českého soudnictví. Dostupné on-line na <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx> [cit. 2011-01-13]

Neplatné doklady – Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné on-line na <http://aplikace.mvcr.cz/neplatne-doklady/> [cit. 2011-01-13]

PSC – Poštovní směrovací čísla. Dostupné on-line na <http://www.psc.cz/>
[cit. 2011-03-22]

Společnost CCB – Czech Credit Bureau. Dostupné on-line na
<http://www.creditbureau.cz/Pages/default.aspx> [cit. 2011-01-13]

UIR-ADR. Dostupné on-line na <http://forms.mpsv.cz/uir/> [cit. 2011-03-09]

7 Přílohy

Seznam příloh

- Příloha 1, Povinné informace ve smlouvě
- Příloha 2, Povinné informace před uzavřením smlouvy
- Příloha 3, Předmluvní informace
- Příloha 4, Návrh úvěrové smlouvy
- Příloha 5, Potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu zaměstnance
- Příloha 6, Vstupní data pro výpočet rizikovosti

Příloha 1, Povinné informace ve smlouvě

(1) Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí vždy obsahovat

- a) druh spotřebitelského úvěru,
- b) kontaktní údaje smluvních stran, zejména poštovní adresu pro doručování, telefonní číslo, případně adresu pro doručování elektronické pošty,
- c) dobu trvání spotřebitelského úvěru, celkovou výši spotřebitelského úvěru a podmínky jeho čerpání,
- d) určení zboží nebo služby a jejich cenu, která by byla placena bez využití spotřebitelského úvěru, v případě spotřebitelského úvěru ve formě odložené platby za zboží nebo službu a smluv o vázaném spotřebitelském úvěru,
- e) výpůjční úrokovou sazbu, podmínky upravující použití této sazby a případně údaj o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby. Uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách,
- f) roční procentní sazbu nákladů na spotřebitelský úvěr, veškeré předpoklady použité pro výpočet této sazby a celkovou částku splatnou spotřebitelem, vyjádřenou číselným údajem a vypočtenou k okamžiku uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr,
- g) výši, počet a četnost plateb, jež má spotřebitel provést, a případně způsob přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými úrokovými sazbami pro účely splácení,
- h) informace o právu obdržet kdykoliv bezplatně výpis z účtu v podobě tabulky umoření, je-li zahrnuto umoření jistiny spotřebitelského úvěru s pevně stanovenou dobou trvání,
- i) soupis uvádějící lhůty a podmínky pro splacení úroku a veškeré související opakující se či jednorázové poplatky, mají-li být poplatky a úroky splaceny bez umoření jistiny,
- j) případné poplatky za vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání a podmínky, za nichž lze tyto poplatky změnit,

ledaže je otevření účtu nepovinné, poplatky za používání platebních prostředků pro platební transakce i čerpání a veškeré další poplatky vyplývající ze smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr,

- k) úrokovou sazbu použitelnou v případě opožděných plateb platnou v okamžiku uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a podmínky pro její úpravu a veškeré další důsledky vyplývající z prodlení spotřebitele,
- l) náklady na služby notáře či jiné obdobné náklady,
- m) požadavek na případné zajištění nebo pojištění,
- n) informaci o právu na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a dalších podmínkách pro výkon tohoto práva, včetně informace o povinnosti spotřebitele zaplatit čerpanou jistinu a příslušný úrok podle § 11 odst. 3, jakož i o částce úroku splatné za den,
- o) informaci o právech vyplývajících z § 14 odst. 3 a 4 a podmínkách jejich uplatnění,
- p) informaci o právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení,
- q) informaci o postupu v případě ukončení smluvního vztahu,
- r) informaci o možnosti mimosoudního řešení spotřebitelských sporů prostřednictvím finančního arbitra, označení příslušného orgánu dozoru, a
- s) informaci o tom, zda případné použití kapitálu, vytvořeného platbami spotřebitele namísto splacení spotřebitelského úvěru, povede k úplnému splacení spotřebitelského úvěru.

(2) V případě možnosti přečerpaní, kde spotřebitelský úvěr musí být splacen na požádání nebo do tří měsíců, musí smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, obsahovat

- a) informace stanovené v odst. 1 písm. a) až c) a e),
- b) informace o právu na odstoupení od této smlouvy, lhůtě, během níž může být toto právo vykonáno, a dalších podmínkách pro výkon tohoto práva,

- c) upozornění, že spotřebitel může být kdykoliv vyzván ke splacení plné výše spotřebitelského úvěru, vyplývá-li tato možnost z této smlouvy,
- d) informace o poplatcích platných od okamžiku uzavření této smlouvy a o podmínkách, za nichž lze tyto poplatky změnit.

(3) Dohoda, kterou se za účelem odvrácení řízení o nárocích věřitele odkládá v důsledku prodlení spotřebitele platba nebo mění způsob splácení, přičemž smluvní ujednání jsou ve svém souhrnu pro spotřebitele alespoň stejně výhodná jako v původní smlouvě, musí obsahovat informace stanovené v odstavci 1 písm. a) až h), k) a p).

Příloha 2, Povinné informace před uzavřením smlouvy

I. článek

Před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí být spotřebiteli poskytnuty informace o

- a) druhu spotřebitelského úvěru,
- b) věřiteli a případně o zprostředkovateli spotřebitelského úvěru,
- c) celkové výši spotřebitelského úvěru a podmínkách jeho čerpání,
- d) době trvání spotřebitelského úvěru,
- e) zboží nebo službě a o jejich ceně, která by byla placena bez využití spotřebitelského úvěru, v případě spotřebitelského úvěru ve formě odložené platby za zboží nebo službu a smluv o vázaném úvěru,
- f) výpůjční úrokové sazbě, podmínkách upravujících použití této sazby a případně o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby; uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách,
- g) celkové částce splatné spotřebitelem a roční procentní sazbě nákladů na spotřebitelský úvěr, která musí být dále vysvětlena prostřednictvím reprezentativního příkladu s uvedením veškerých předpokladů použitých pro její výpočet, u které je věřitel povinen zohlednit požadavky na spotřebitelský úvěr, které mu spotřebitel sdělil; stanoví-li smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, různé způsoby čerpání s různými poplatky nebo výpůjčními úrokovými sazbami a použije-li věřitel předpoklad uvedený v části II písm. b) této přílohy, uvede, že jiné mechanismy čerpání uplatňované na tento typ spotřebitelského úvěru mohou vést k vyšším ročním procentním sazbám nákladů na spotřebitelský úvěr,
- h) výši, počtu a četnosti plateb, jež má spotřebitel provést, případně o způsobu přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými výpůjčními úrokovými sazbami pro účely splácení,

- i) poplatcích za vedení jednoho nebo více účtů zaznamenávajících platební transakce a čerpání, ledaže je otevření účtu nepovinné, dále o poplatcích za používání platebních prostředků pro platební transakce i čerpání a o veškerých ostatních poplatcích vyplývajících ze smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a o podmínkách, za nichž lze tyto poplatky změnit,
- j) případné povinnosti spotřebitele hradit notáři náklady spojené s uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr,
- k) případné povinnosti uzavřít smlouvu o doplňkové službě související se smlouvou, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, zejména pojištění, je-li uzavření smlouvy o doplňkové službě povinné pro získání spotřebitelského úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek,
- l) stanovené úrokové sazby použitelné v případě opožděných plateb nebo smluvní pokutě v případě prodlení spotřebitele a o veškerých dalších důsledcích vyplývajících z prodlení spotřebitele,
- m) případném požadovaném zajištění,
- n) právu na odstoupení od smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr,
- o) právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení,
- p) právu spotřebitele na okamžité a bezplatné vyrozumění o výsledku vyhledávání v databázi umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, je-li žádost o poskytnutí spotřebitelského úvěru zamítnuta na základě vyhledávání v databázi a o údajích o použité databázi,
- q) právu spotřebitele na bezplatné obdržení kopie návrhu smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr,
- r) době, po kterou je věřitel vázán informacemi poskytnutými před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo návrhem na uzavření této smlouvy, a
- s) skutečnosti, zda případné použití kapitálu, vytvořeného platbami spotřebitele namísto splacení spotřebitelského úvěru, povede k úplnému splacení spotřebitelského úvěru.

II. článek

- (1) V případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání splatného na požádání nebo do 3 měsíců, poskytne věřitel spotřebiteli informace uvedené v článku I. písm. a) až d), f), l), p) a r), a dále informace o
 - a) podmínkách a postupu směřujícím k ukončení spotřebitelského úvěru,
 - b) povinnosti spotřebitele zaplatit spotřebitelský úvěr na žádost věřitele v plné výši, je-li taková povinnost vyžadována,
 - c) dalších nákladech spjatých se spotřebitelským úvěrem od okamžiku uzavření smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, a podmínkách, za nichž lze tyto náklady změnit.
- (2) Sjedná-li se v důsledku prodlení spotřebitele dohoda, kterou se za účelem odvrácení řízení o nárocích věřitele odkládá platba nebo mění způsob splácení, přičemž smluvní ujednání jsou ve svém souhrnu pro spotřebitele alespoň stejně výhodná jako v původní smlouvě, poskytne věřitel spotřebiteli informace uvedené v odstavci 1, a dále informaci o
 - a) roční procentní sazbě nákladů uvedené reprezentativními příklady s uvedením veškerých předpokladů použitých pro výpočet této sazby,
 - b) výši, počtu a četnosti plateb, jež má spotřebitel provést, a případně o způsobu přiřazování plateb k jednotlivým dlužným částkám s různými výpůjčními úrokovými sazbami pro účely splácení, a
 - c) právu na předčasné splacení spotřebitelského úvěru, o případném právu věřitele na náhradu vzniklých nákladů a o způsobu jejich stanovení.
- (3) Sjedná-li se smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, formou hlasové telefonní komunikace, poskytne věřitel spotřebiteli alespoň informace uvedené v článku I. písm. c) až h). To neplatí v případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání splatného na požádání nebo do 3 měsíců a dohody, kterou se za účelem odvrácení řízení o nárocích věřitele odkládá v důsledku prodlení spotřebitele platba nebo mění způsob splácení, přičemž smluvní ujednání jsou ve svém souhrnu pro spotřebitele alespoň stejně výhodná jako v původní smlouvě.
- (4) Žádá-li spotřebitel prostřednictvím hlasové telefonní komunikace o okamžité zpřístupnění možnosti přečerpání, poskytne mu věřitel

- a) v případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání splatného na požádání nebo do 3 měsíců informace o
1. povinnosti spotřebitele zaplatit spotřebitelský úvěr v plné výši na žádost věřitele, je-li taková povinnost vyžadována,
 2. celkové výši spotřebitelského úvěru,
 3. výpůjční úrokové sazby, podmínkách upravujících použití této sazby, jakémkoliv indexu nebo referenční sazby použitelné pro počáteční výpůjční úrokovou sazbu, poplatcích použitelných od okamžiku uzavření úvěrové smlouvy a případně podmínkách, za nichž lze tyto poplatky změnit;
 4. roční procentní sazby nákladů uvedené reprezentativními příklady s uvedením veškerých předpokladů použitých pro výpočet této sazby;
- b) v případě dohody, kterou se za účelem odvrácení řízení o nárocích věřitele odkládá v důsledku prodlení spotřebitele platba nebo mění způsob splácení, přičemž smluvní ujednání jsou ve svém souhrnu pro spotřebitele alespoň stejně výhodná jako v původní smlouvě, informace podle písmene a) a informaci o době trvání spotřebitelského úvěru;
- c) v případě spotřebitelského úvěru ve formě možnosti přečerpání splatného do 1 měsíce informace podle písmene a).

Příloha 3, Předmluvní informace

- v příloze je uveden návrh předmluvních informací, jak to vyžaduje zákon
- návrh předmluvních informací je uveden pro hotovostní úvěr se závazáním jednoho klienta, kdy úvěr není zajištěn a k úvěru nejsou sjednány žádné další služby, dále úvěr nebyl poskytnut přes zprostředkovatele
- dynamické údaje (proměnné) jsou zvýrazněny typem písma kurzíva a označeny modrou barvou

STANDARDNÍ INFORMACE O SPOTŘEBITELSKÉM ÚVĚRU

(dále jen „Informace“)

poskytované níže uvedenému spotřebiteli v souvislosti s uzavřením smlouvy o úvěru v souladu se zákonem č. 145/2010 Sb., zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, v platném znění:

Příjmení a jméno klienta, Titul před a za jménem, rodné číslo (datum narození): rodné číslo

trvalý pobyt: Adresa trvalého pobytu klienta

1. Údaje o věřiteli/zprostředkovateli spotřebitelského úvěru

Věřitel: Adresa (sídlo): Adresa pro doručování: IČ: Zapsaná:	<i>Název obchodní banky</i> <i>Adresa sídla obchodní banky</i> <i>Název obchodní banky, Adresa pobočky obchodní banky, na které je úvěr sjednán</i> <i>IČ obchodní banky</i> v obchodním rejstříku <i>Informace o vedení v obchodním rejstříku</i> (dále jen „Banka“)
---	---

2. Popis základních vlastností spotřebitelského úvěru

Druh spotřebitelského úvěru Celková výše úvěru <i>To znamená strop úvěrového rámce nebo celkovou částku poskytnutou v rámci smlouvy o úvěru</i>	Úvěr splácený pravidelnými splátkami <i>typ účelu, typ zajištění</i> <i>Limit úvěru, -Kč</i>
Podmínky čerpání <i>To znamená, jakým způsobem a kdy obdržíte peníze</i>	Peněžní prostředky úvěru budou vyplaceny nejdříve po uzavření smlouvy o úvěru a to, <i>způsob vyplacení</i>
Doba trvání úvěru	Úvěrový vztah na základě smlouvy o úvěru bude sjednán na dobu určitou, a to do dne úplného uhrazení poskytnutého úvěru a všech souvisejících závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru. Při uplatnění Předpokladů pro RPSN bude úvěrový vztah trvat <i>počet splátek</i> měsíců a konečné datum splatnosti úvěru bude dne <i>datum splatnosti</i> . Dojde-li ke změně oproti Předpokladům pro RPSN, doba trvání úvěrového vztahu se změní.
Splátky a případně způsob rozdělení splátek	Úvěr budete splácet pravidelnými měsíčními splátkami ve výši <i>výše měsíční splátky</i> Kč splatnými vždy k <i>den měsíční splátky</i> . dni každého kalendářního měsíce, přičemž první splátka bude zaplacená dne <i>datum první splátky</i> a poslední splátka ve výši <i>výše poslední splátky</i> Kč bude zaplacená dne <i>datum poslední splátky</i> . Celkový počet splátek činí <i>počet splátek</i> . Výše uvedené podmínky splácení úvěru platí pouze při uplatnění veškerých Předpokladů pro RPSN. Dojde-li ke změně oproti Předpokladům pro RPSN, podmínky splácení úvěru se změní.

	<p>Úroky z úvěru budete platit spolu s pravidelnými měsíčními splátkami s tím, že úroky budou připisovány k jistině úvěru vždy (i) k poslednímu dni každého kalendářního měsíce, (ii) při doplacení úvěru a (iii) v případě prohlášení úvěru za splatný.</p> <p>Poplatky související s poskytnutím úvěru (s výjimkou nahodilých poplatků vzniklých v průběhu trvání úvěrového vztahu, které je Banka oprávněna připisovat k jistině úvěru) budete platit samostatně nad rámec pravidelných měsíčních splátek úvěru; výše a splatnost těchto poplatků je uvedena dále v Informacích, případně v Sazebníku Obchodní banky, pro bankovní obchody (dále jen „Sazebník“).</p>
<p>Celková částka, kterou je třeba zaplatit <i>To znamená výše vypůjčené jistiny plus úroky a případné náklady související s Vaším úvěrem</i></p>	<p>Při uplatnění veškerých Předpokladů pro RPSN bude celková částka, kterou je třeba zaplatit, ve výši <i>maximální výše úvěru</i> Kč.</p> <p>Dojde-li ke změně oproti Předpokladům pro RPSN, výše uvedená celková částka se změní.</p>
<p>Požadované zajištění <i>Popis zajištění, které máte v souvislosti se smlouvou o úvěru poskytnout</i></p>	<p>Úvěr bude poskytován bez zajištění.</p>

3. Náklady spotřebitelského úvěru

<p>Úroková sazba nebo případně různé úrokové sazby, které se na smlouvu o úvěru vztahují</p>	<p>Úroková sazba úvěru je pevná a její výše činí <i>výše úrokové sazby</i> % p.a.</p> <p>Úrok se počítá ze skutečné výše dosud neuhrazené jistiny úvěru denně. Denní úrok je stanoven z roční úrokové sazby na bázi skutečného počtu dní a kalendářního roku v délce 360 dní. Úročí se ode dne poskytnutí úvěru včetně do dne bezprostředně předcházejícího dni skutečného splacení úvěru včetně.</p> <p>Banka je oprávněna jednostranně změnit úrokovou sazbu úvěru, a to v případě, že v souvislosti s poskytováním a správou úvěrů dojde k navýšení administrativních nebo jiných nákladů na straně Banky (zejména v návaznosti na ekonomické či obchodní podmínky). O takové změně Vás budeme příslušným způsobem informovat minimálně 2 měsíce před nabytím účinnosti této změny. Pro případ nesouhlasu s takovou změnou budete mít právo smlouvu o úvěru do dne účinnosti takové změny bezúplatně a s okamžitou účinností vypovědět.</p>
<p>Roční procentní sazba nákladů (RPSN) <i>Jedná se o celkové náklady úvěru vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru. Účelem RPSN je pomoci Vám porovnat různé nabídky</i></p>	<p>RPSN vyjadřuje roční procentní podíl očekávaných celkových nákladů úvěru z celkové výše úvěru uvedené v Informacích a její výše činí <i>výše RPSN</i> % p.a.</p> <p>RPSN je vypočtena z hodnot a podmínek úvěrového obchodu platných a známých Bance k datu vyhotovení Informací (dále jen „Rozhodný den“).</p> <p>Výše uvedená hodnota RPSN platí za předpokladů (dále jen „Předpoklady pro RPSN“), že (i) smlouva o úvěru bude mezi Bankou a Vámi uzavřena v Rozhodný den, (ii) úvěr bude Vámi jednorázově v plné výši čerpán v Rozhodný den, (iii) veškeré platby související s úvěrem budou z Vaší strany prováděny řádně a včas, nikoli však předčasně, v souladu se smlouvou o úvěru, (iv) výše úrokové sazby úvěru, jakož i výše veškerých dalších nákladů úvěru (poplatků) zahrnutých v RPSN, zůstane neměnná po celou dobu trvání úvěrového vztahu.</p> <p>Do výpočtu RPSN jsou zahrnuty úroky z úvěru, poplatky za přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr a poplatek za správu a vedení úvěrového účtu.</p> <p>Do výpočtu RPSN nejsou zahrnuty náklady, jejichž výše není k Rozhodnému dni Bance známa, ani náklady, které nejsou povinné pro získání úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek, ani nahodilé náklady (např. poplatky za upomínky v případě Vašeho prodlení se splácením úvěru).</p> <p>Dojde-li ke změně oproti Předpokladům pro RPSN, hodnota RPSN se změní.</p>
<p>Pokud je pro získání úvěru nebo pro jeho získání za nabízených</p>	<p>Pro poskytnutí úvěru je nezbytné vedení úvěrového účtu a inkasního účtu.</p> <p>Úvěrový účet je účet vedený u Banky, který zaznamenává platební</p>

<p>podmínek nezbytné uzavřít - pojištění úvěru nebo - smlouvu o jiné doplňkové službě <i>Nejsou-li náklady na tyto služby věřiteli známy, nejsou zahrnuty v RPSN</i></p>	<p>transakce a čerpání úvěru. Cena za jeho správu a vedení je stanovena v Sazebníku, její výše k Rozhodnému dni činí <i>výše poplatku</i> Kč, je splatná za každý započatý kalendářní měsíc v termínech stanovených pro připsování vypočtených úroků z úvěru k jistině úvěru (viz výše) a je zahrnuta v RPSN.</p> <p>Inkasní účet nemusí být veden Bankou; z tohoto účtu budou Vaše závazky spláceny formou inkasa (tedy bez Vašeho příkazu a vyzoomění). Náklady na zřízení a vedení inkasního účtu, včetně zřízení inkasa jsou stanoveny v příslušném sazebníku banky, která takový účet vede; tyto náklady nejsou zahrnuty v RPSN.</p>
Související náklady:	
<p>Veškeré případné další náklady vyplývající ze smlouvy o úvěru</p>	<p>Kromě úroků z úvěru a poplatků uvedených výše budete povinen hradit Bance následující ceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cena za přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr, která je stanovena v Sazebníku, její výše k Rozhodnému dni činí <i>výše poplatku</i> Kč a je splatná ke dni uzavření smlouvy o úvěru. <p>V případě, že si sjednáte pojištění úvěru nebo jinou doplňkovou službu, budete povinen (povinna) zaplatit rovněž poplatky spojené s tímto pojištěním či službami. Aktuální výše poplatků jsou uvedeny v Sazebníku; způsob jejich splácení a splatnost budou sjednány ve smlouvě o úvěru.</p>
<p>Podmínky, za nichž lze výše uvedené náklady související se smlouvou o úvěru změnit</p>	<p>Banka je oprávněna jednostranně změnit poplatky související s poskytnutím a správou úvěru, a to v případě, že v souvislosti s poskytováním a správou úvěrů dojde k navýšení administrativních nebo jiných nákladů na straně Banky (zejména v návaznosti na ekonomické a obchodní podmínky). O takové změně Vás budeme příslušným způsobem informovat minimálně 2 měsíce před nabytím účinnosti této změny. Pro případ nesouhlasu s takovou změnou budete mít právo smlouvu o úvěru do dne účinnosti takové změny bezúplatně a s okamžitou účinností vypovědět.</p>
<p>Náklady v případě opožděných plateb, další důsledky opožděných plateb <i>Opomenutí platby by pro Vás mohlo mít závažné důsledky (např. nucený prodej majetku) a způsobit potíže při získávání úvěru v budoucnosti.</i></p>	<p>Pokud se dostanete do prodlení s úhradou pravidelných splátek úvěru, případně dalších závazků ze smlouvy o úvěru, bude Vám z částky, se kterou jste v prodlení, účtován úrok z prodlení ve výši stanovené platnými obecně závaznými právními předpisy. Povinnost hradit úrok z prodlení nemá vliv na povinnost hradit současně řádný úrok z úvěru na základě roční úrokové sazby podle Informací.</p> <p>Jestliže se s Bankou nedohodnete na řešení Vašeho prodlení nebo neprodleně neuhradíte své dlužné závazky po splatnosti, bude Váš úvěr prohlášen za okamžitě splatný a Vy budete povinen neprodleně vrátit Bance nesplacenou jistinu úvěru v plné výši, a to včetně řádných úroků z úvěru, úroků z prodlení a dalších plateb souvisejících s úvěrem. Neučiníte-li tak, bude celková dlužná pohledávka Banky za Vámi vymáhána soudní cestou a následně cestou nuceného výkonu rozhodnutí (budete povinen hradit náklady takových řízení). Konečným důsledkem může být postižení Vašeho majetku v exekuci.</p> <p>Dalším důsledkem Vašeho prodlení může být negativní záznam v příslušném registru dlužníků, kterým se snižuje Vaše možnost získat úvěr od jiné finanční instituce.</p>

4. Další důležité právní aspekty

<p>Právo na odstoupení od smlouvy o úvěru <i>Máte právo odstoupit od této smlouvy, a to ve lhůtě 14 kalendářních dnů.</i></p>	<p>Od smlouvy o úvěru můžete odstoupit bez uvedení důvodu a bez jakékoli sankce ve lhůtě 14 kalendářních dnů ode dne uzavření smlouvy o úvěru. Uvedená lhůta je zachována, je-li oznámení o odstoupení odesláno Bance před uplynutím této lhůty. Bližší podmínky pro uplatnění tohoto práva budou uvedeny ve smlouvě o úvěru.</p> <p>V případě, že využijete práva na odstoupení od smlouvy o úvěru, jste povinen bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 kalendářních dnů od odeslání oznámení o odstoupení, vrátit Bance peněžní prostředky poskytnuté v rámci úvěru, a to včetně úroků z úvěru přirostlých ode dne poskytnutí úvěru do dne jeho úplného splacení.</p>
<p>Předčasné splacení</p>	<p>Úvěr nebo jakoukoli jeho část můžete kdykoli předčasně splatit, a to po</p>

<p><i>Máte právo splatit úvěr předčasně, a to kdykoliv, zcela nebo zčásti. Má-li věřitel, v případě předčasného splacení, nárok na náhradu nákladů.</i></p>	<p>předchozím písemném oznámení zaslaném Bance. V případě předčasného splacení má Banka nárok na náhradu nákladů; tato náhrada činí 1 % z výše předčasné splátky, pokud bude doba mezi předčasnou splátkou a sjednaným datem konečné splatnosti úvěru delší než 1 rok, nebo 0,5 % z výše předčasné splátky, pokud tato doba bude kratší než 1 rok.</p>
<p>Vyhledávání v databázi <i>Věřitel Vás musí okamžitě a bezplatně vyrozumět o výsledku vyhledávání v databázi, pokud je na tomto vyhledávání založeno zamítnutí žádosti o poskytnutí úvěru. To neplatí, pokud je poskytnutí takové informace v rozporu s právními předpisy na ochranu osobních údajů nebo s veřejným pořádkem nebo veřejnou bezpečností.</i></p>	<p>V případě zamítnutí Vaší žádosti o poskytnutí úvěru založeného na výsledku vyhledávání v některé z databází dlužníků, budete o této skutečnosti okamžitě a bezplatně vyrozuměn, a to sdělením údaje o použité databázi a výsledku vyhledávání v této databázi.</p>
<p>Právo na návrh smlouvy o úvěru <i>Máte právo obdržet na požádání bezplatně kopii návrhu smlouvy o úvěru. To neplatí, pokud věřitel v okamžiku žádosti není ochoten přistoupit k uzavření smlouvy s Vámi.</i></p>	<p>Po dobu platnosti Informací máte právo obdržet na požádání bezplatně kopii návrhu smlouvy o úvěru.</p>
<p>V případě poskytnutí informací před uzavřením smlouvy o úvěru, nebo před návrhem na uzavření této smlouvy doba, po kterou je věřitel vázán těmito informacemi</p>	<p>Banka je vázána Informacemi ve lhůtě 7 kalendářních dnů od data jejich vystavení nebo do uzavření smlouvy o úvěru, podle toho, co nastane dříve. V případě, že podmínky úvěru uvedené v Informacích vycházejí z vyhlášené časově omezené obchodní akce Banky, je Banka vázána Informacemi pouze do dne ukončení takové obchodní akce.</p>

Datum vyhotovení Informací: *datum vyhotovení*

Vyhotovil: *Příjmení a jméno poradce*

Prohlašuji tímto, že:

- jsem níže uvedeného dne převzal(a) tyto Informace;
- mi byly náležitě vysvětleny jednotlivé části těchto Informací pro posouzení, zda nabízená finanční služba odpovídá mým potřebám a finanční situaci;
- jsem byl(a) řádně informován(a) o tom, že smlouvu o úvěru nemusím uzavírat ihned, nýbrž si ji mohu odnést mimo obchodní prostory Banky, v klidu ji prostudovat, porovnat s ostatními nabídkami jiných finančních institucí a až následně, ovšem v době závaznosti těchto Informací, se rozhodnout, zda smlouvu o úvěru s Bankou uzavřu a úvěr od ní přijmu;
- jsem byl(a) ujištěn(a), že využití mého práva na řádné prostudování těchto Informací nijak nezhorší moji možnost získat nabízený úvěr ani negativně neovlivní přístup Banky při poskytování úvěru, a pokud budou z případně uzavřené smlouvy o úvěru závazání kromě mě rovněž další osoby (spoludlužníci), všechny tyto osoby seznámím s obsahem těchto Informací.

V(e) *Místo podpisu* dne *Datum podpisu*

Příjmení a jméno klienta, Titul před a za jménem

Druh a číslo průkazu totožnosti *Druh a číslo OP*
.....
..... podpis

Potvrzuji, že každá z výše uvedených osob podepsala tento dokument přede mnou a že jsem podle uvedeného průkazu totožnosti ověřil(a) její totožnost.

..... *Příjmení a jméno poradce*
.....
..... příjmení, jméno, titul ověřujícího pracovníka. a jeho podpis

Příloha 4, Návrh úvěrové smlouvy

- v příloze je uveden návrh úvěrové smlouvy, jak to vyžaduje zákon
- návrh úvěrové smlouvy je uveden pro hotovostní úvěr se závazáním jednoho klienta, kdy úvěr není zajištěn a k úvěru nejsou sjednány žádné další služby, dále úvěr nebyl poskytnut přes zprostředkovatele
- dynamické údaje (proměnné) jsou zvýrazněny typem písma kurzíva a označeny modrou barvou

SMLOUVA O ÚVĚRU

Název obchodní banky, Adresa sídla obchodní banky, IČ

zapsaná v obchodním rejstříku vedeném *Informace o vedení v obchodním rejstříku*

adresa pro doručování: *Název obchodní banky, Adresa pobočky obchodní banky, na které je úvěr sjednán*

telefonní číslo: *klientská linka*

(dále jen „**Banka**“)

a

Příjmení a jméno žadatele, Titul před a za jménem, Rodné číslo klienta, Adresa trvalého pobytu klienta

Titul, jméno, příjmení, rodné číslo, adresa trvalého pobytu

telefonní číslo: *telefonní spojení na klienta*

adresa pro doručování (je-li odlišná od trvalého pobytu): *kontaktní adresa klienta*

(dále jen Klient)

uzavírají podle § 497 Obchodního zákoníku a v souladu se zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „**ZSÚ**“), tuto smlouvu o úvěru (dále jen „**Smlouva**“):

ČLÁNEK I

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

1. **Úvěr.** Banka se na základě Smlouvy zavazuje poskytnout Klientovi peněžní prostředky (úvěr) až do výše Kč *výše úvěru* (slovy: *výše úvěru slovy* korun českých) (dále jen „**úvěr**“).
2. **Druh úvěru.** Úvěr je Bankou poskytován jako *typ úvěru* a *typ zajištění* úvěr splácený pravidelnými splátkami, a to v rámci produktu *typ zajištění*.
3. **Účel Úvěru.** *účel úvěru*
4. **Úvěrový účet, podmínky čerpání úvěru.** Úvěr bude veden u Banky v korunách českých na evidenčním úvěrovém účtu určeném pro čerpání a splácení úvěru *číslo úvěrového účtu*.
Peněžní prostředky úvěru budou Bankou z Úvěrového účtu na žádost Klienta nejpozději do *datum čerpání do* vyplaceny Klientovi v hotovosti nebo převedeny přímo na bankovní účet sdělený Klientem Bance při žádosti o čerpání.
5. **Oprávnění čerpat úvěr.** Právo Klienta požádat o čerpání úvěru, resp. čerpat úvěr nebo jeho dosud nevyčerpanou část, je jeho osobním právem, zaniká jeho smrtí a nepřechází na dědice.

ČLÁNEK II

ÚROKY Z ÚVĚRU A CENY

1. **Úroková sazba, úroky z úvěru.** Úroková sazba úvěru je pevná a její výše činí *výše úrokové sazby* % p.a. Úrok se počítá ze skutečné výše dosud neuhrazené jistiny úvěru denně. Denní úrok je stanoven z roční úrokové sazby na bázi skutečného počtu dní a kalendářního roku v dělce 360 dní. Úročí se ode dne poskytnutí úvěru včetně do dne bezprostředně předcházejícího dni skutečného splacení úvěru včetně.
2. **Ostatní náklady úvěru (poplatky).** Klient je v souvislosti s úvěrem dále povinen zaplatit následující poplatky:
 - cenu za přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr ve výši dle aktuálně platného Sazebníku,

kteřá je splatná ke dni podpisu Smlouvy; Klient je oprávněn uhradit tuto cenu v hotovosti;

- cenu za správu a vedení Úvěrového účtu ve výši dle Sazebníku; tato cena je splatná za každý započatý kalendářní měsíc v termínech sjednaných ve Smlouvě pro připisování vypočtených úroků k jistině úvěru a není připisována k jistině úvěru;
- poplatek za vedení Účtu, včetně poplatku za zřízení inkasa k Účtu za účelem spláčení závazků Klienta ze Smlouvy, za podmínek sjednaných s příslušnou bankou, která Účet vede.

Klient je povinen platit cenu za přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr, jakož i cenu za správu a vedení Úvěrového účtu, i v případě částečného čerpání úvěru nebo pokud nečerpal úvěr vůbec.

3. **Doplňkové služby.** Sjedná-li si Klient v souvislosti s úvěrem jakékoli doplňkové služby (včetně pojištění schopnosti splácet úvěr), je rovněž povinen platit poplatky za tyto služby.
4. **Změny výše úroků z úvěru a poplatků (Cen).** V případě, že v souvislosti s poskytováním a správou úvěrů dojde k navýšení administrativních nebo jiných nákladů na straně Banky (zejména v návaznosti na ekonomické či obchodní podmínky) je Banka oprávněna jednostranně změnit úrokovou sazbu úvěru a Ceny. O takové změně bude Klient v souladu se ZSÚ informován minimálně 2 měsíce před nabytím její účinnosti. Od okamžiku účinnosti změny je Klient povinen platit Bance úroky z úvěru, případně Ceny, v nové výši. V případě nesouhlasu Klienta se změnou úrokové sazby, případně Cen, má Klient právo Smlouvu bezúplatně a s okamžitou účinností vypovědět, a to výpovědí zaslouanou Bance nejpozději do dne účinnosti takové změny.
5. **Roční procentní sazba nákladů na úvěr (RPSN).** RPSN činí *výše RPSN* %. V RPSN jsou zahrnuty úroky z úvěru, cena za přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr a cena za správu a vedení Úvěrového účtu, ve výších dle Smlouvy. Výpočet RPSN je proveden podle ZSÚ pro počet dnů v roce rovný 365.25, a to za současného splnění veškerých následujících předpokladů (dále společně jen „**Předpoklady**“): (a) Smlouva bude uzavřena a úvěr bude Klientem v plné výši čerpán ke dni *datum podpisu*, (b) Klient bude řádně a včas, nikoli však předčasně, v souladu se Smlouvou splácet úvěr a veškeré související náklady, (c) výše úrokové sazby úvěru, jakož i výše veškerých Cen zahrnutých v RPSN, zůstane neměnná po celou dobu trvání úvěrového vztahu. Dojde-li ke změně oproti Předpokladům, výše RPSN se změní, přičemž Banka není povinna Klienta o této skutečnosti informovat. Do výpočtu RPSN nejsou zahrnuty náklady, jejichž výše není ke dni uzavření Smlouvy Bance známa, ani náklady, které nejsou povinné pro získání úvěru nebo pro jeho získání za nabízených podmínek, ani nahodilé náklady (např. poplatky za upomínky v případě prodlžení Klienta se splácením úvěru).
6. **Celková částka splatná Klientem.** Celková částka, kterou bude Klient povinen uhradit Bance v souvislosti s poskytnutím úvěru, činí při uplatnění veškerých Předpokladů Kč *maximální výše úvěru* (slovy: *maximální výše úvěru slovy* korun českých). Dojde-li ke změně oproti Předpokladům, tato částka se změní.

ČLÁNEK III SPLÁČENÍ

1. **Splátky úvěru, splatnost úvěru.** Klient se zavazuje splácet úvěr a úroky z úvěru Bance pravidelnými měsíčními splátkami ve výši Kč *výše měsíční splátky* vždy k *den splátky*. dne každého kalendářního měsíce. První splátka bude zaplacená dne *datum první splátky*. Za splnění veškerých Předpokladů bude poslední splátka ve výši Kč *výše poslední splátky* zaplacená dne *datum poslední splátky*, který je dnem konečné splatnosti úvěru, a celkový počet splátek činí *počet splátek*.

Při změně oproti Předpokladům dojde k přepočtení výše poslední splátky, případně i počtu splátek.

Pokud splatnost kterékoliv splátky nebo jiné platby v souvislosti se Smlouvou připadne na den, který není Obchodním dnem, je taková platba splatná bezprostředně následující Obchodní den.

2. **Způsob úhrady pohledávek Banky.** Není-li ve Smlouvě uvedeno oprávnění Klienta k platbě v hotovosti nebo neumožní-li Banka v konkrétním případě jinak, je Klient povinen splácet úvěr a související náklady úvěru tak, že umožní Bance, aby si příslušnou platbu provedla formou inkasního příkazu z Účtu. Za tímto účelem Klient souhlasí s tím, aby Banka bez jeho příkazu a vyzoomění prováděla úhrady pohledávek Banky ze Smlouvy až do doby jejich úplného splnění z bankovního účtu č. *číslo účtu/kód banky* vedeného v korunách českých (dále jen „**Účet**“).

Klient dále souhlasí s tím, že Banka je oprávněna provést úhradu pravidelné splátky z Účtu v Obchodní den bezprostředně předcházející datu splatnosti pravidelné splátky a případně-li datum splatnosti pravidelné splátky na den, který není Obchodním dnem, provést úhradu splátky v Obchodní den, který bezprostředně předchází jednomu Obchodnímu dni před datem splatnosti pravidelné splátky.

Úroky z úvěru jsou připisovány k jistině úvěru (kapitalizovány) a jsou Klientem spláceny společně s pravidelnými splátkami úvěru; Banka připiše vyúčtované úroky z úvěru k jistině úvěru vždy (i) k poslednímu dni každého kalendářního měsíce, (ii) při doplacení úvěru a (iii) v případě prohlášení úvěru za splatný.

Není-li ve Smlouvě uvedeno jinak, připíše Banka k jistině úvěru rovněž Ceny vyúčtované v souvislosti s úvěrem.

- Pořadí úhrad.** Klient souhlasí s tím, že je Banka oprávněna použít pravidelné i mimořádné splátky k úhradě nejdříve splatného peněžitého závazku Klienta vyplývajících ze Smlouvy, se kterým je Klient v prodlení, a to nejprve k úhradě nákladů spojených s případným vymáháním pohledávky a příslušenství pohledávky. V případě prohlášení úvěru za splatný podle článku VI Smlouvy je Banka oprávněna určit způsob započtení peněžních prostředků došlých na Účet, jakož i na příslušný Úvěrový účet po datu splatnosti určeném Bankou v souladu s ustanovením tohoto odstavce.

ČLÁNEK IV ZAJIŠTĚNÍ a pojištění ÚVĚRU

- Zajištění Úvěru.** Banka a Klient se dohodli, že peněžité závazky Klienta vzniklé na základě Smlouvy nebudou zajištěny žádnými zajišťovacími prostředky.
- Pojištění úvěru.** Na základě Smlouvy se nesjednává pojištění úvěru.

ČLÁNEK V ZÁVAZKY KLIENTA

- Vedení Účtu, souhlas s inkasem.** Za účelem úhrady pohledávek Banky ze Smlouvy Banka Klientovi, který je majitelem Účtu, případně osobou s dispozičním právem k Účtu, zřídí souhlas s inkasem. Pokud je Účet veden u jiné banky, nebo nemá-li Klient k Účtu dispoziční právo, zavazuje se Klient zajistit zřízení souhlasu s inkasem k Účtu a výslovně souhlasí s takovým způsobem úhrady pohledávek Banky ze Smlouvy.

Klient se zavazuje po celou dobu trvání úvěrového vztahu založeného Smlouvou Účet (je-li majitelem Účtu) ani souhlas s inkasem k Účtu bez předchozího písemného souhlasu Banky nezrušit a udržovat na Účtu dostatečné prostředky k úhradě svých závazků.

Dojde-li ke zrušení Účtu nebo souhlasu s inkasem, zavazuje se Klient bez zbytečného odkladu zajistit nápravu tak, aby byly splněny podmínky pro splacení úvěru a souvisejících nákladů uvedené ve Smlouvě a nebylo nijak ohroženo řádné a včasné splacení pohledávek Banky ze Smlouvy. V případě změny Účtu nebo souhlasu s inkasem se Klient zavazuje bez zbytečného odkladu oznámit Bance tuto změnu, včetně informace o čísle nového účtu; tato změna se nepovažuje za změnu Smlouvy a Klient je ve vztahu k novému účtu povinen plnit stejné povinnosti jako ve vztahu k Účtu.

ČLÁNEK VI Případy porušení Smlouvy a sankce

- Případy porušení.** Banka je oprávněna v jí určené lhůtě požadovat splacení celého zůstatku úvěru s příslušenstvím, a to i v případě, že není ještě zcela vyčerpán nebo nenastala jeho splatnost, jestliže: (a) Klient je v prodlení se splacením jedné splátky po dobu delší než tři měsíce nebo se splacením více než dvou splátek v dohodnuté lhůtě, nebo (b) Klient poruší kterýkoliv ze závazků uvedených v článku V Smlouvy, nebo (c) Klient poskytl nepravdivé nebo neúplné údaje, které byly pro poskytnutí úvěru rozhodující, nebo (d) Klient je v prodlení se splněním peněžitého anebo nepeněžitého závazku vůči Bance nebo jinak poruší závazek vůči Bance vyplývající ze smluvního ujednání s Bankou a Banka má za to, že toto prodlení nebo porušení závazku má nepříznivý vliv na schopnost Klienta plnit závazky podle Smlouvy, anebo (e) bylo vůči Klientovi (případně kterémukoliv z Klientů) zahájeno insolvenční řízení, a to od okamžiku zveřejnění vyhlášky o zahájení tohoto řízení v Insolvenčním rejstříku.
- Právo Banky odmítnout čerpání úvěru.** V případě, že na straně Klienta dojde k takovému podstatnému zhoršení jeho finanční nebo majetkové situace oproti stavu v době uzavření Smlouvy, které by podle názoru Banky mohlo ohrozit plnění závazků Klienta vyplývajících ze Smlouvy, Banka není povinna Klientovi úvěr ani jeho část poskytnout a právo Klienta požádat o čerpání úvěru, resp. čerpat úvěr nebo jeho dosud nevyčerpanou část, zaniká.

Banka je oprávněna odmítnout plnění její povinnosti poskytnout Klientovi úvěr také v případě, že má Klient jakékoliv závazky vůči Bance po splatnosti nebo pokud by bylo vůči Klientovi zahájeno insolvenční řízení, a to od okamžiku zveřejnění vyhlášky o zahájení tohoto řízení v Insolvenčním rejstříku.

- Úrok z prodlení, důsledky vyplývající z prodlení.** V případě prodlení Klienta se splacením svých peněžitých závazků ze Smlouvy je Banka oprávněna požadovat z nesplacených částek úrok z prodlení ve výši stanovené platnými obecně závaznými právními předpisy a dále Ceny spojené se správou úvěru v prodlení a s případným vymáháním úvěru. Tím není dotčeno právo Banky na úhradu řádných úroků z úvěru. Úroky z prodlení nebudou připsovány k jistině Úvěru a budou Klientem hrazeny pravidelnými splátkami podle Smlouvy.

Nedojde-li neprodleně k úhradě závazku Klienta v prodlení nebo k dohodě s Bankou ohledně úhrady takového závazku, je Banka oprávněna prohlásit úvěr a další své pohledávky ze Smlouvy za okamžitě splatné a Klient bude povinen neprodleně vrátit Bance úvěr, včetně veškerých dalších pohledávek Banky ze Smlouvy. V případě nesplnění této povinnosti Klientem mohou být dlužné pohledávky Banky vymáhány soudní cestou, včetně případného následného nuceného výkonu rozhodnutí (náklady takových řízení hradí Klient). Dalším důsledkem prodlení Klienta může být negativní záznam v příslušném registru dlužníků.

ČLÁNEK VII

PRÁVA KLIENTA VYPLÝVAJÍCÍ Z JEHO POSTAVENÍ SPOTŘEBITELE

1. **Výpis z účtu.** Klient má právo obdržet kdykoliv bezplatně výpis z Úvěrového účtu v podobě tabulky umoření.
2. **Právo na odstoupení.** Klient může od Smlouvy odstoupit písemně bez uvedení důvodů a bez jakékoli sankce ze strany Banky ve lhůtě 14 kalendářních dnů ode dne uzavření Smlouvy. Lhůta pro odstoupení je zachována, je-li Klientem podepsané odstoupení odesláno Bance v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat nejpozději v poslední den lhůty, a to na adresu Obchodní banky. Došlo-li k odstoupení, je Klient povinen Bance bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 kalendářních dnů ode dne odeslání odstoupení, zaplatit jistinu úvěru, a dále úrok z úvěru ve výši, na kterou by Bance vznikl nárok, pokud by k odstoupení od Smlouvy nedošlo, a to za období ode dne, kdy byl úvěr čerpán, do dne, kdy je jistina úvěru splacena. Za předpokladu vyčerpání úvěru v plné výši činí částka úroku splatná za den Kč *výše denního úroku*. Nedojde-li k odstoupení od Smlouvy v zákonné lhůtě, smluvní vztah mezi Bankou a Klientem založený Smlouvou pokračuje dále za podmínek stanovených ve Smlouvě.
3. **Právo na předčasné splacení.** Klient je na základě předchozího písemného oznámení Bance oprávněn úvěr zcela nebo zčásti splatit kdykoliv po dobu trvání úvěru. Banka je oprávněna přednostně zúčtovat peněžní prostředky předčasné splátky, která jí nebyla oznámena, k úhradě pravidelné splátky, jejíž splatnost v daném měsíci ještě nenastala. V případě předčasné splátky má Klient právo na poměrné snížení celkových nákladů úvěru. Banka má právo na náhradu nutných a objektivně odůvodněných nákladů, které jí vznikly v přímé souvislosti s předčasným splacením. Výše náhrady je uvedena v Sazebníku, náhrada je splatná ke dni provedení předčasné splátky a Klient je oprávněn ji zaplatit v hotovosti.
4. **Postup v případě ukončení smluvního vztahu.** Klient i Banka jsou oprávněni ukončit smluvní vztah z důvodů a způsoby uvedenými ve Smlouvě nebo přiznanými platnými obecně závaznými právními předpisy. V případě ukončení smluvního vztahu je Klient povinen zaplatit Bance veškeré její pohledávky ze Smlouvy nebo v souvislosti s ní a Banka v takovém případě vystaví Klientovi na jeho žádost potvrzení o splacení úvěru.
5. **Orgán dozoru, finanční arbitř.** Dozor nad dodržováním povinností stanovených ZSÚ vykonává Česká národní banka. K závaznému mimosoudnímu rozhodování sporů vyplývajících ze Smlouvy bude příslušný Finanční arbitř České republiky, avšak nejdříve dnem nabytí účinnosti příslušné novely zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, v platném znění, kterou bude rozšířena působnost finančního arbitra rovněž o řešení sporů mezi věřiteli a spotřebiteli při nabízení a poskytování spotřebitelských úvěrů.

ČLÁNEK VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

1. **VOP.** Součástí Smlouvy jsou též Všeobecné obchodní podmínky Obchodní banky (VOP) a Sazebník. Pojmy psané s velkým počátečním písmenem, které nejsou definovány ve Smlouvě, mají význam uvedený ve VOP. Podpisem Smlouvy Klient potvrzuje, že je mu znám obsah VOP a Sazebníku, souhlasí s nimi bez jakýchkoliv výhrad a zavazuje se je dodržovat.
2. **Účinnost Smlouvy, doba trvání Úvěru.** Smlouva nabývá platnosti a účinnosti okamžikem podpisu všech smluvních stran. Smlouva se uzavírá na dobu určitou, a to do dne úplného uhrazení Úvěru a všech souvisejících závazků vyplývajících ze Smlouvy. Při splnění veškerých Předpokladů bude úvěrový vztah na základě Smlouvy trvat *počet měsíců* měsíců.
3. **Počet vyhotovení.** Tato Smlouva může být podepsána v libovolném počtu vyhotovení, z nichž každá ze smluvních stran obdrží alespoň 1 vyhotovení.
4. **Změna Smlouvy.** Není-li ve Smlouvě uvedeno jinak, lze Smlouvu měnit a doplňovat pouze na základě dohody Banky a Klienta formou písemných dodatků.
5. **Adresy.** Není-li ve Smlouvě uvedeno jinak, jsou smluvní strany povinny zasílat veškerá oznámení a dokumenty na adresu druhé smluvní strany uvedené v záhlaví Smlouvy jako kontaktní (popř. na adresu později oznámenou)

Příloha 5, Potvrzení zaměstnavatele o výši pracovního příjmu zaměstnance

I. Osobní údaje zaměstnance (vyplní zaměstnanec)

Zaměstnanec:
příjmení, jméno, titul

Trvalý pobyt:
ulice, č.p., obec, PSČ

Rodné číslo: Stav:

Druh a číslo průkazu totožnosti (včetně série):

Žádám o vystavení tohoto potvrzení pro účely jednání o poskytnutí úvěru. Souhlasím se sdělením údajů v něm uvedených Obchodní bance (dále jen „Banka“).

.....
Datum a podpis zaměstnance

II. Údaje o pracovním poměru zaměstnance (vyplní mzdová účtárna zaměstnavatele)

V pracovním poměru ode dne: Osobní pracovní číslo:

Pracovní zařazení:

Pracovní poměr je sjednán na dobu **neurčitou - určitou do***:

Se zaměstnancem **je - není*** vedeno jednání o skončení jeho pracovního poměru, případně pracovní poměr bude rozváznán dne:

Průměrný čistý měsíční příjem zaměstnance za poslední 3 měsíce Kč:

slovy:

Základní měsíční mzda (dle pracovní smlouvy) Kč:

Ze mzdy **jsou - nejsou*** prováděny srážky na základě výkonu rozhodnutí ve výši Kč:

Součet všech ostatních srážek ze mzdy (splátky úvěrů, půjček, leasingu atd.) Kč:

Zaměstnavatel bere na vědomí, že Banka je oprávněna na základě výše uvedeného souhlasu zaměstnance, telefonicky ověřit korektnost poskytnutých údajů. Toto potvrzení je platné 30 kalendářních dnů ode dne vystavení.

Potvrzení vystavil:
příjmení, jméno, titul

Zaměstnavatel: IČ:

Sídlo:
ulice, č.p., obec, PSČ

Kontaktní telefon: Fax:
V dne

* nehodící se škrtněte

.....
Razítko a podpis zaměstnavatele

Příloha 6, Vstupní data pro výpočet rizikovostí

- Příloha 6.1, Rizikovost klienta podle věku
- Příloha 6.2, Rizikovost klienta podle okresu a kraje
- Příloha 6.3, Rizikovost klienta podle sociálního zařazení
- Příloha 6.4, Rizikovost klienta podle ratingu
- Příloha 6.5, Rizikovost klienta podle angažovanosti
- Příloha 6.6, Rizikovost klienta podle délky vztahu k obchodní bance
- Příloha 6.7, Rizikovost klienta podle pohlaví
- Příloha 6.8, Rizikovost klienta podle dosaženého vzdělání
- Příloha 6.9, Rizikovost klienta podle rodinného stavu
- Příloha 6.10, Rizikovost klienta podle zaokrouhlení příjmu
- Příloha 6.11, Rizikovost klienta podle uvedení IČ zaměstnavatele
- Příloha 6.12, Rizikovost klienta podle délky zaměstnání
- Příloha 6.13, Rizikovost klienta podle data poskytnutí úvěru
- Příloha 6.14, Rizikovost klienta podle výše úvěru
- Příloha 6.15, Rizikovost klienta podle splatnosti
- Příloha 6.16, Rizikovost klienta podle způsobu prodeje

Příloha 6.1, Rizikovost klienta podle věku

Věkový interval	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
18 - 22	974	820	974	860	822	790	769	625	686	594	582	472	8968	49	0,5464
23 - 26	1635	1610	2018	1752	1666	1912	1741	1500	1563	1439	1299	1171	19306	32	0,1658
27 - 30	1607	1623	2179	2012	1743	1971	1817	1557	1622	1477	1466	1266	20340	35	0,1721
31 - 38	3316	3555	5482	4480	4237	4404	3999	3416	3819	3466	3343	2920	46437	55	0,1184
39 - 43	1792	1988	3336	2664	2578	2717	2379	2001	2257	1915	2015	1797	27439	36	0,1312
44 - 48	1894	2148	3451	2811	2528	2775	2385	2104	2322	2182	2183	1800	28583	23	0,0805
49 - 52	1327	1521	2389	2079	1870	1982	1682	1458	1652	1427	1450	1241	20078	9	0,0448
53 - 59	2148	2359	3880	3375	3035	3205	2787	2479	2807	2612	2603	2180	33470	31	0,0926
60 - 70	1336	1244	1859	1874	1719	1858	1662	1528	1608	1777	1876	1615	19956	25	0,1253
70 a více	1	0	1	0	2	1	0	0	1	0	0	0	6	0	0,0000
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.2, Rizikovost klienta podle okresu a kraje

Okres	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Benešov	161	192	260	254	228	240	203	165	217	187	174	145	2426	2	0,0824
Beroun	137	142	233	174	195	216	204	145	177	165	147	139	2074	0	0,0000
Blansko	117	139	278	185	200	194	173	134	155	132	165	146	2018	7	0,3469
Brno - město	406	412	607	528	526	540	480	431	451	420	389	353	5543	8	0,1443
Brno - venkov	209	244	322	326	298	296	254	259	248	243	239	197	3135	1	0,0319
Bruntál	193	189	297	265	225	244	223	208	243	179	223	149	2638	0	0,0000
Břeclav	209	262	367	293	290	291	270	235	237	243	259	176	3132	3	0,0958
Česká Lípa	228	214	362	311	280	240	294	230	226	253	240	183	3061	6	0,1960
České Buděj.	221	257	530	384	355	345	352	258	288	263	224	186	3663	2	0,0546
Český Krumlov	77	82	164	125	113	121	134	86	124	101	92	85	1304	0	0,0000
Děčín	296	273	327	348	336	313	330	249	250	243	237	191	3393	9	0,2653
Domažlice	96	99	122	110	106	134	106	103	125	87	124	98	1310	1	0,0763
Frydek - Místek	331	335	528	427	385	450	404	352	329	343	329	268	4481	4	0,0893
Havlíčkův Brod	134	121	195	181	193	231	183	150	166	155	169	153	2031	5	0,2462
Hodonín	253	294	405	348	330	308	293	250	302	238	256	201	3478	3	0,0863
Hradec Králové	186	232	369	293	273	294	236	238	216	206	191	177	2911	8	0,2748
Cheb	148	175	182	216	153	192	179	146	182	164	120	141	1998	3	0,1502
Chomutov	165	156	217	219	181	235	160	163	178	187	158	140	2159	2	0,0926
Chrudim	149	152	306	212	213	222	199	159	213	190	166	149	2330	3	0,1288

Jablonec n. N.	132	132	233	185	172	183	167	134	153	129	120	131	1871	1	0,0534
Jeseník	46	43	81	93	53	53	46	54	61	42	41	48	661	0	0,0000
Jičín	127	142	237	153	166	189	142	116	174	134	115	105	1800	4	0,2222
Jihlava	202	224	262	240	248	247	229	186	226	214	228	235	2741	2	0,0730
Jindřichův Hr.	141	155	267	230	194	196	187	189	147	163	155	149	2173	2	0,0920
Karlovy Vary	141	190	228	219	185	199	177	171	194	173	189	160	2226	6	0,2695
Karviná	661	670	979	853	787	760	733	636	685	703	676	500	8643	7	0,0810
Kladno	299	298	430	375	381	365	327	297	307	312	313	267	3971	10	0,2518
Klatovy	129	112	182	163	136	155	136	134	139	143	154	121	1704	3	0,1761
Kolín	169	154	266	212	204	195	208	170	181	179	191	157	2286	4	0,1750
Kroměříž	132	204	289	223	188	201	211	179	197	181	171	130	2306	3	0,1301
Kutná Hora	110	120	155	147	142	140	139	134	138	128	117	117	1587	0	0,0000
Liberec	261	266	400	383	334	412	354	293	344	268	299	277	3891	9	0,2313
Litoměřice	240	262	310	324	291	309	282	231	250	227	240	177	3143	3	0,0955
Louny	137	136	207	204	178	189	160	145	130	159	120	126	1891	4	0,2115
Mělník	194	217	248	239	212	252	210	178	202	208	187	144	2491	1	0,0401
Mladá Boleslav	246	246	361	277	308	297	301	239	270	287	216	197	3245	4	0,1233
Most	183	162	237	236	225	224	224	164	193	173	180	147	2348	3	0,1278
Náchod	168	182	316	258	228	261	211	197	222	181	179	178	2581	4	0,1550
Nový Jičín	296	282	530	450	397	390	383	349	343	323	270	258	4271	5	0,1171
Nymburk	146	182	245	204	174	175	203	162	152	139	160	125	2067	3	0,1451
Olomouc	298	319	565	403	387	412	333	252	317	258	315	233	4092	9	0,2199

Opava	268	296	416	354	310	398	297	292	293	309	276	238	3747	2	0,0534
Ostrava	558	618	912	792	706	764	578	578	584	583	606	521	7800	9	0,1154
Pardubice	249	268	419	335	334	326	300	266	277	265	262	231	3532	3	0,0849
Pelhřimov	111	101	149	125	120	149	114	117	114	125	118	106	1449	3	0,2070
Písek	127	132	237	156	125	145	123	105	106	110	118	89	1573	0	0,0000
Plzeň - jih	67	74	109	121	115	104	97	101	92	98	99	87	1164	2	0,1718
Plzeň - město	232	237	311	309	310	370	282	217	245	229	258	187	3187	10	0,3138
Plzeň - sever	102	110	129	131	131	156	134	111	143	87	100	115	1449	0	0,0000
Praha	1635	1607	2334	2133	1927	2288	2007	1752	1839	1731	1738	1608	22599	26	0,1150
Praha - východ	205	219	293	270	260	282	210	219	206	195	225	207	2791	2	0,0717
Praha - západ	130	174	205	219	154	194	171	142	168	157	153	128	1995	0	0,0000
Prachatice	81	84	142	106	102	105	122	79	79	76	77	69	1122	0	0,0000
Prostějov	112	151	229	176	173	182	163	136	142	132	147	117	1860	3	0,1613
Přerov	204	184	379	288	251	280	260	234	241	236	241	222	3020	5	0,1656
Příbram	171	183	332	279	220	249	216	195	239	190	195	174	2643	2	0,0757
Rakovník	88	96	139	129	102	123	112	114	114	111	100	77	1305	5	0,3831
Rokycany	75	57	128	106	124	134	125	89	100	86	96	87	1207	1	0,0829
Rychnov n. K.	161	163	279	258	202	240	223	164	207	214	174	165	2450	4	0,1633
Semily	78	76	134	105	105	128	106	64	83	99	91	65	1134	4	0,3527
Sokolov	172	217	286	275	254	253	218	189	221	185	183	173	2626	1	0,0381
Strakonice	80	82	174	109	106	119	91	75	77	85	98	65	1161	2	0,1723
Svitavy	154	175	231	216	196	187	187	165	211	154	167	127	2170	4	0,1843

Šumperk	201	186	354	257	252	248	231	181	236	204	215	144	2709	4	0,1477
Tábor	151	167	332	227	222	221	184	152	152	195	143	144	2290	3	0,1310
Tachov	107	81	103	120	107	112	111	92	103	80	89	65	1170	2	0,1709
Teplice	302	309	437	409	339	367	343	286	303	262	292	232	3881	7	0,1804
Trutnov	193	229	292	268	263	243	217	207	260	226	227	175	2800	4	0,1429
Třebíč	158	186	293	218	199	279	182	167	220	199	177	181	2459	3	0,1220
Uherské Hrad.	198	232	364	295	285	294	218	224	296	221	228	213	3068	6	0,1956
Ústí nad Labem	223	191	306	267	250	276	239	211	213	205	184	150	2715	4	0,1473
Ústí nad Orlicí	196	236	356	281	254	308	244	208	296	223	226	205	3033	3	0,0989
Vsetín	196	195	287	254	229	263	202	190	260	195	203	171	2645	2	0,0756
Vyškov	105	117	239	154	165	155	130	113	143	107	107	104	1639	1	0,0610
Zlín	272	293	394	319	322	288	333	295	306	196	271	202	3491	2	0,0573
Znojmo	171	179	276	206	217	228	206	182	194	212	183	143	2397	2	0,0834
Žďár n. Sáz.	134	138	256	185	178	230	190	157	198	156	178	174	2174	2	0,0920
Celkem	15841	16711	25355	21722	20079	21598	19206	16640	18313	16861	16783	14420	223529	285	
neuveдено	7	3	6	6	0	0	0	17	12	16	22	31	120	0	
zahraničí	182	154	208	179	121	17	15	11	12	12	12	11	934	8	
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	297	

Příloha 6.3, Rizikovost klienta podle sociálního zařazení

Sociální zařazení	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Důchodce	2061	2042	2979	2928	2608	2779	2419	2208	2332	2410	2625	2140	29531	51	0,17
Man. pracovník/dělník	1461	1620	2318	1970	1795	1871	1672	1420	1611	1528	1354	1180	19800	38	0,19
Nezaměstnaný	0	0	0	1	1	2	5	7	1	6	8	12	43	0	0,00
Ostatní/Nezařazen	649	663	994	797	769	774	714	583	631	531	583	465	8153	15	0,18
Podnikatel	652	680	1219	916	830	728	624	543	591	517	600	705	8605	7	0,08
Státní zaměstnanec	2366	2658	4172	3719	3409	3842	3400	2952	3193	2914	2782	2362	37769	18	0,05
Student	133	103	134	118	116	139	162	164	238	154	144	130	1735	3	0,17
Svobodné povolání	22	25	41	53	32	49	34	30	35	32	33	40	426	1	0,23
V domácnosti	293	272	368	324	316	348	294	252	289	230	231	190	3407	13	0,38
Voják z povolání	20	35	42	36	45	49	42	28	30	29	16	27	399	0	0,00
Vyšší/střední manažer	469	541	936	678	674	714	625	561	654	540	551	486	7429	11	0,15
Zaměst. v soukr. sekt.	7904	8229	12366	10367	9605	10320	9230	7920	8732	7998	7890	6725	107286	138	0,13
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.4, Rizikovost klienta podle ratingu

Rating	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
1 rating	1581	1864	3553	2872	2647	2505	2173	1917	2533	2208	2087	1559	27499	6	0,02
2 rating	2782	3204	5353	4732	4312	4450	3844	3508	4191	4066	4219	4087	48748	3	0,01
3 rating	4356	4879	7353	6276	5855	6395	5649	5022	5390	5123	5120	4534	65952	35	0,05
4 rating	3813	3922	5505	4734	4465	4972	4572	3815	3939	3650	3644	3005	50036	70	0,14
5 rating	2520	2306	3085	2575	2339	2648	2400	1956	1935	1715	1610	1209	26298	119	0,45
6 rating	830	602	653	650	546	588	519	406	311	75	89	44	5313	56	1,05
7 rating	126	68	55	53	30	46	53	33	28	41	32	17	582	4	0,69
8 rating	21	23	12	15	6	11	11	10	10	10	15	7	151	2	1,32
neuvedeno	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	4	0	0,00
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.5, Rizikovost klienta podle angažovanosti

Limit angažovanosti	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
0 Kč	2002	2003	2572	2408	2215	2833	2716	2322	2424	2202	2434	2286	28417	74	0,26
1 - 99 999 Kč	5466	5655	8507	7771	7049	6974	6003	5195	5752	5383	5385	4503	73643	74	0,10
100 000 - 199 999 Kč	2718	2754	4182	3596	3316	3474	2826	2592	2803	2770	2647	2156	35834	50	0,14
200 000 - 299 999 Kč	1686	1783	2742	2222	2061	2120	1884	1520	1757	1595	1575	1369	22314	26	0,12
300 000 - 399 999 Kč	1183	1171	1781	1524	1437	1390	1169	982	1161	1057	1026	822	14703	28	0,19
400 000 - 499 999 Kč	687	808	1341	1101	957	937	833	727	816	719	680	621	10227	14	0,14
500 000 - 599 999 Kč	410	465	765	624	587	573	481	408	449	434	446	362	6004	7	0,12
600 000 - 699 999 Kč	267	295	521	397	381	332	326	286	326	295	213	218	3857	1	0,03
700 000 - 799 999 Kč	186	233	351	253	266	224	202	174	202	217	185	154	2647	3	0,11
800 000 - 899 999 Kč	139	169	298	190	227	183	139	139	135	144	120	98	1981	4	0,20
900 000 - 999 999 Kč	102	149	233	170	181	127	105	114	111	91	92	88	1563	1	0,06
1 000 000 - 1 999 999 Kč	602	660	1120	791	768	662	574	475	541	518	493	433	7637	7	0,09
2 000 000 - 2 999 999 Kč	255	284	469	366	360	319	294	250	294	232	202	192	3517	1	0,03
3 000 000 - 3 999 999 Kč	135	149	215	161	174	132	121	115	129	96	108	85	1620	1	0,06
4 000 000 - 4 999 999 Kč	63	64	120	76	85	63	55	51	57	51	48	35	768	1	0,13
5 000 000 - 5 999 999 Kč	31	35	65	44	43	34	37	24	28	23	21	28	413	0	0,00
6 000 000 a více	44	49	73	70	56	54	27	33	41	38	32	30	547	0	0,00
neuvedeno	54	142	214	143	37	1184	1429	1261	1311	1024	1110	982	8891	3	0,03
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.6, Rizikovost klienta podle délky vztahu k obchodní bance

Délka vztahu	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
0,00 - 4,99	3057	2802	3662	3197	2971	3066	2857	2426	2527	2189	2122	1985	32861	153	0,47
5,00 - 9,99	3337	3385	4867	4270	3894	4189	3871	3263	3429	3161	3134	2639	43439	49	0,11
10,00 - 14,99	3951	4318	6715	5776	5116	5559	4881	4275	4795	4321	4267	3562	57536	43	0,07
15,00 - 19,99	2678	3029	4899	3984	3873	4106	3491	3129	3436	3325	3260	2797	42007	27	0,06
20,00 - 24,99	1723	1898	3092	2642	2457	2677	2336	1990	2339	2159	2256	1937	27506	18	0,07
25,00 - 29,99	851	954	1475	1295	1198	1263	1076	951	1086	1028	1051	896	13124	3	0,02
30,00 - 34,99	322	337	605	541	504	546	520	469	534	531	531	480	5920	1	0,02
35,00 - 39,99	54	56	117	81	83	102	101	81	84	80	86	64	989	1	0,10
40,00 a více	27	47	69	68	49	52	39	41	57	53	66	55	623	0	0,00
neuveдено	30	42	68	53	55	55	49	43	50	42	44	47	578	0	0,00
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Délka vztahu	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
0 - 0,99 let	190	162	197	182	176	165	173	171	154	117	155	190	2032	22	1,08
1,00 - 1,99 let	88	72	96	90	69	71	76	63	69	67	75	57	893	4	0,45
2,00 - 2,99 let	1704	1522	1965	1596	1497	1515	1364	1158	1193	456	87	80	14137	87	0,62
3,00 - 3,99 let	553	582	738	677	632	653	628	495	504	1059	1311	1223	9055	24	0,27
4,00 - 4,99 let	522	464	666	652	597	662	616	539	607	490	494	435	6744	16	0,24

Příloha 6.7, Rizikovost klienta podle pohlaví

Pohlaví	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Žena	7455	7760	12013	10572	9674	10395	9364	8095	8955	8171	8154	6590	107198	132	0,123
Muž	8575	9108	13556	11335	10526	11220	9857	8573	9382	8718	8663	7872	117385	163	0,139
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.8, Rizikovost klienta podle dosaženého vzdělání

Typ vzdělání	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Základní	1285	1306	1946	1723	1552	1654	1449	1248	1370	1343	1333	988	17197	49	0,28
Vyučený	2753	2881	4287	3624	3440	3618	3210	2696	2950	2826	2930	2490	37705	55	0,15
Střední odborné	4500	4735	7081	6175	5526	5814	5109	4371	4759	4535	4419	3918	60942	87	0,14
Vyučený s maturitou	346	346	521	437	399	409	404	333	382	349	343	289	4558	9	0,20
Úplné stř. odborné	4971	5177	8049	6802	6375	6829	6157	5452	5941	5271	5358	4554	70936	64	0,09
Úplné stř. všeobecné	914	943	1413	1216	1159	1272	1132	967	1105	977	956	829	12883	25	0,19
Vyšší odb. škola	189	215	326	311	281	315	289	258	275	236	198	210	3103	0	0,00
Vysokoškolské	1072	1265	1946	1619	1468	1704	1471	1343	1555	1352	1280	1184	17259	6	0,03
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.9, Rizikovost klienta podle rodinného stavu

Rodinný stav	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Svobodný/á	4985	4923	6616	5831	5392	6043	5636	4847	5181	4739	4662	4136	62991	126	0,20
Druh, družka	87	86	164	126	105	104	118	102	98	102	116	104	1312	1	0,08
Ženatý/vdaná	7333	8118	13222	10866	10128	10690	9320	8105	9094	8213	7880	6736	109705	97	0,09
Reg. partnerství	2	1	0	4	8	2	4	5	2	5	2	2	37	0	0,00
Ovdovělý/á	622	577	848	840	763	795	677	661	741	744	784	644	8696	13	0,15
Rozvedený/á	3001	3163	4719	4240	3804	3981	3466	2948	3221	3086	3373	2840	41842	58	0,14
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.10, Rizikovost klienta podle zaokrouhlení příjmu

Zaokrouhlení	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Jednotky	11387	11685	17555	14917	13780	15382	13773	11932	13005	12214	11968	10221	157819	193	0,12
Desítky	1696	1763	2610	2332	2216	2179	1844	1645	1869	1668	1645	1400	22867	35	0,15
Stovky	1383	1555	2371	2063	1892	1567	1343	1158	1274	1175	1209	1079	18069	37	0,20
Tisíce	1484	1799	2949	2517	2246	2390	2166	1835	2025	1741	1893	1690	24735	22	0,09
Bez příjmu	18	16	25	19	20	36	15	19	28	8	27	15	246	6	2,44
Student	62	50	59	59	46	61	80	79	136	83	75	57	847	2	0,24
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.11, Rizikovost klienta podle uvedení IČ zaměstnavatele

IČ Ano/Ne	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
ANO	4469	4607	6871	5417	5174	5290	4603	4010	4510	4009	4210	3905	57075	113	0,198
NE	9074	9844	15217	13119	11985	13057	11738	10027	10967	10080	9599	8085	132792	115	0,087
Bez IČ	2487	2417	3481	3371	3041	3268	2880	2631	2860	2800	3008	2472	34716	67	0,193
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.12, Rizikovost klienta podle délky zaměstnání

Délka zaměstnání	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
0,00 - 4,99	7304	7386	10681	8942	8299	8992	8134	6991	7449	6687	6609	5692	93166	169	0,18
5,00 - 9,99	2699	3022	4550	4055	3766	3958	3511	3033	3374	3138	2986	2719	40811	28	0,07
10,00 - 14,99	1568	1802	2967	2415	2226	2317	1996	1702	1930	1829	1744	1569	24065	23	0,10
15,00 - 19,99	1053	1126	2029	1586	1455	1514	1374	1127	1355	1203	1261	1093	16176	4	0,02
20,00 - 24,99	352	416	767	598	556	634	525	460	545	501	469	327	6150	1	0,02
25,00 - 29,99	266	341	524	419	406	438	368	300	374	316	339	265	4356	1	0,02
30,00 - 34,99	173	183	328	304	261	283	241	243	260	237	229	176	2918	0	0,00
35,00 - 39,99	82	115	187	165	142	162	138	139	140	137	129	111	1647	0	0,00
40,00 a více	29	31	41	37	43	44	48	40	48	39	41	38	479	0	0,00
Není IČ	2487	2417	3481	3371	3041	3268	2880	2631	2860	2800	3008	2472	34716	67	
Neuvedeno	17	29	14	15	5	5	6	2	2	2	2	0	99	2	
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.13, Rizikovost klienta podle data poskytnutí úvěru

Měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Celkem
Počet	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583
90ti d	43	36	43	33	23	22	21	0	19	19	17	19	295
Podíl	0,268	0,213	0,168	0,151	0,114	0,102	0,109	0,000	0,104	0,112	0,101	0,131	

Příloha 6.14, Rizikovost klienta podle výše úvěru

Výše úvěru	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
15 000 - 99 999 Kč	8155	8153	11386	11371	10095	11054	10166	8501	9237	8850	9083	7711	113762	172	0,15
100 000 - 199 999 Kč	4434	4946	7740	5951	5675	6178	5427	5087	5712	5176	5055	4303	65684	77	0,12
200 000 - 299 999 Kč	2470	2556	4049	2983	2870	2993	2477	2066	2185	1911	1809	1648	30017	38	0,13
300 000 - 399 999 Kč	927	1077	1921	1185	1124	983	839	737	877	697	633	543	11543	7	0,06
400 000 - 499 999 Kč	17	65	207	175	185	208	178	152	174	124	123	130	1738	0	0,00
500 000 - 599 999 Kč	17	63	254	233	244	190	130	122	143	122	106	115	1739	1	0,06
600 000 a více Kč	10	8	12	9	7	9	4	3	9	9	8	12	100	0	0,00
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.15, Rizikovost klienta podle splatnosti

Splatnost	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
0,00 - 0,99	409	437	540	584	489	437	451	434	401	340	326	326	5174	2	0,039
1,00 - 1,99	1079	1099	1478	1362	1196	1374	1296	1078	1151	1059	959	846	13977	8	0,057
2,00 - 2,99	1362	1372	1837	1716	1604	1661	1490	1368	1415	1246	1173	974	17218	15	0,087
3,00 - 3,99	1209	1230	1800	1541	1444	1533	1337	1209	1409	1234	1162	1110	16218	18	0,111
4,00 - 4,99	1160	781	1654	1407	1434	1473	1322	1159	1274	1224	842	993	14723	13	0,088
5,00 - 5,99	205	674	238	192	168	212	188	211	208	202	464	197	3159	6	0,190
6,00 - 6,99	2058	1994	2752	1795	1170	1254	1059	939	1024	857	960	671	16533	19	0,115
7,00 - 7,99	8396	9129	15003	13154	12527	13465	11899	10095	11215	10539	10793	9208	135423	213	0,157
8,00 - 8,99	22	27	31	19	16	18	9	11	16	13	15	12	209	0	0,000
9,00 - 9,99	24	19	25	17	14	19	16	12	23	22	12	10	213	0	0,000
10,00 - 10,99	106	106	210	120	137	167	154	152	200	152	110	115	1729	1	0,058
11,00 a více let	0	0	1	0	1	2	0	0	1	1	1	0	7	0	0,000
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	

Příloha 6.16, Rizikovost klienta podle způsobu prodeje

Způsob	01/09	02/09	03/09	04/09	05/09	06/09	07/09	08/09	09/09	10/09	11/09	12/09	Celkem	90ti d	Podíl
Externí prodejní partner	127	198	149	128	119	116	110	88	91	83	82	70	1361	6	0,44
Korespondenční úvěr	139	136	149	140	15	41	49	36	8	22	12	7	754	7	0,93
Pobočková síť - standard	15764	16534	25271	21639	20066	16991	14040	12172	13221	12681	11478	9752	189609	271	0,14
Pobočková síť - garant	0	0	0	0	0	4467	5022	4372	5017	4103	5245	4633	32859	11	0,03
Celkem	16030	16868	25569	21907	20200	21615	19221	16668	18337	16889	16817	14462	224583	295	